Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 288 (5879).
15 ДЕКАБРЬ 1985 й.
ЯКШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Б. Н. ЕЛЬЦИНнинг Тошкентда бўлиши

КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Ельцин 13 — 15 декабрь кунлари Тошкентда бўлганида «Главташкентстрой»га қарашли биринчи уйсозлик комбинати, В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, трактор заводи ва бошқа объектларга борди, метрополитен, телевизион комплекс, янги қурилиш районлари, савдо ва умумий овқатланиш корхоналарини кўздан кечирди.

Ишчилар, жамоатчилик вакиллари ва мутахассислар билан учрашувлар чоғида партия, план, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, материалларни иқтисод қилиш, ресурсларни тежаш технологияларидан активроқ фойдаланиш, маҳсулот сифати ва пишиқ-пухталигини ошириш йўллари хусусида батафсил гаплашиб олинди. Корхоналарни техник жиҳатдан қайта жиҳозлаш ва реконструкция қилиш суръатларини оширишга, меҳнаткашларнинг меҳнат, турмуш ва дам олиш шароитларини янада яхшилашга алоҳида эътибор берилди.

Ўзбекистон пойтахти корхоналарига борилган пайтда меҳнат унумдорлигини ўстириш, иш вақтининг зое кетишини камайтириш, янги машиналар ишлаб чиқаришни, халқ истеъмоли товарлари тайёрлашни кўпайтириш учун ҳамма резервларни ишга солиш муҳимлиги уқтириб ўтилди. Шаҳар социал структурасини ривожлантириш, уй-жой қурилишини кенгайтириш зарурлиги таъкидланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида республика партия хўжалик активи билан учрашув бўлди. Экономикага партия раҳбарлиги, 1985 йил планларини бажариш, халқ хўжалиги тармоқларини ўн иккинчи беш йилликда муваффақиятли ишлашга тайёрлаш масалалари муҳокама қилинди.

Б. Н. Ельцин билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев бирга бўлди.

(ЎзТАГ).

XXV ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ИШДА ЛЕНИНЧА УСЛУБНИ ҚАРОР ТОПТИРАЙЛИК

XXV Тошкент шаҳар партия конференциясининг президиуми.

ЎзТАГ фотоси.

1985 йил 14 декабрда XXV Тошкент шаҳар ҳисобот-сайлов партия конференцияси бўлиб ўтди. Конференцияни Тошкент шаҳар партия комитетининг топшириғига биноан шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин очди.

КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Ельцин, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари И. Б. Усмонхўжаев, Р. Ҳ. Абдуллаева, Е. А. Айтмуротов, В. П. Анишчев, Ғ. Ҳ. Қодиров, В. К. Михайлов, Т. Н. Осетров, Н. И. Попов, О. У. Салимов, Т. А. Алимов, В. А. Головин, Н. М. Маҳмудова, В. А. Хайдуров, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими В. И. Бессарабов, Тошкент область партия комитетининг секретарлари, Тошкент шаҳар партия комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар, партия ветеранлари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, фан ва маданият арбоблари, партия, совет ва хўжалик ходимлари, Қуролли Кучларнинг вакиллари конференция президиумига сайланадилар.

Конференциянинг ишчи органлари: секретариат, мандат комиссияси ва конференция қарорлари ҳамда резолюциялари лойиҳаларини тайёрлаш комиссияси сайланади.

Қуйидаги кун тартиби тасдиқланади:

1. Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг 1983 йил декабрдан 1985 йил декабргача бўлган даврдаги ҳисоботи.
2. Тошкент шаҳар партия ташкилоти ревизия комиссиясининг иши тўғрисида ҳисобот.
3. КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳаси тўғрисида.
4. Таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави лойиҳаси тўғрисида.
5. Тошкент шаҳар партия комитети ва шаҳар партия ташкилоти ревизия комиссиясининг янги составига сайловлар.

Шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин ҳисобот доклади қилди.

Ревизия комиссиясининг иши тўғрисида комиссия раиси Э. Ж. Боқибоев ҳисобот доклади қилди.

Докладлар юзасидан музокараларда Киров район партия комитетининг биринчи секретари Ш. Н. Маҳмудова, Октябрь революцияси номли тепловоз ремонти заводининг пўлат қуювчиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Е. А. Маршалов, «СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари Х. Н. Шагиев, В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори В. Н. Журавлев, Тошкент шаҳар марказлашган усулда юк ташиш автомобиль трести 3-автокомбинатининг ҳайдовчиси М. Д. Омонов, 1-уйсозлик комбинатининг бетончиси И. Х. Орипов, «Миконд» заводининг участка бошлиғи, цех партия ташкилотининг секретари Т. Й. Дудий, Акмал Икромов район Совети ижроия комитетининг раиси Г. И. Медников, Ўзбекистон ССР Давлат Академик Катта театрининг балет солисти, СССР халқ артисти Б. Р. Қориева, Куйбишев район партия комитетининг биринчи секретари Н. И. Емельянов, «Тошкент» тепловоз депосининг тепловоз машинисти Х. Исамуҳамедов, Марказий универмагнинг катта сотувчиси Л. Ф. Славкина, 11-«Висотстрой» трести комплекс бригадасининг бригадири М. Ҳабибуллаев, 210-мактаб ўқитувчиси, бошланғич партия ташкилотининг секретари Н. И. Маринова, «Главташкентстрой» бошлиғи К. П. Дудин, Тошкент тўқимачилик комбинатининг йигирувчиси Д. М. Қосимова, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти Т. Р. Рашидов, Тошкент шаҳар комсомол комитетининг биринчи секретари С. С. Мўминов, 2-автопарк ҳайдовчиси Э. А. Азаматов иштирок этдилар.

Конференция мандат комиссиясининг раиси М. Л. Ельшовнинг ҳисобот докладини тинглади ва тасдиқлади.

Конференцияда КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Ельцин катта нутқ сўзлади.

XXV Тошкент шаҳар партия конференцияси делегатлари ҳисобот доклади юзасидан қарор, КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси ва таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави лойиҳалари юзасидан резолюциялар қабул қилдилар.

Конференцияда Тошкент шаҳар партия комитети ва Тошкент шаҳар партия ташкилоти ревизия комиссиясининг янги составлари сайланди.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг ҳисоботи

Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ф. САТИН доклади

XXV Тошкент шаҳар партия конференцияси икки беш йиллик ўртасида, КПСС Марказий Комитетининг апрель ва октябрь (1985 йил) Пленумлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачевнинг нутқ ва докладларида илгари сурилган сиёсий йўл-йўриқларга мувофиқ жамият ҳаётининг барча соҳаларига партиявий раҳбарлик услубини қайта қуришнинг форма ва методларини яхшилаш борасида партия олиб бораётган интенсив иш вазиятида ўтмоқда.

Бугунги кунда партиянинг унинг ташкилотларининг бутун иши, меҳнат коллективларининг фаолияти КПСС XXVII съездига тайёргарликка даъват этилган. Уларнинг мазмунини съезд олди ҳужжатлари: КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йиллар ва 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳалари белгилаб бермоқда.

Бу ҳужжатлар Тошкент коммунистларининг йиғилишларида ва меҳнат коллективларида манфаатдорлик ва активлик билан муҳокама этиляпти.

Шунинг учун бугун шаҳар партия комитети, унинг бюросининг ҳисобот давридаги фаолиятини чуқур, большевикчасига принципиаллик ва муросасизлик билан мушоҳада қилишимиз ва баҳолашимиз керак. Уни КПСС Марказий Комитети ҳозирги босқичда илгари сурган янги туб проблемалар билан таққослашимиз, ҳар бир партия ташкилоти учун уларни ҳал этиш ўрни, вазифа ва йўлларини белгилаб олишимиз, уларнинг позицияси ва иши партиянинг мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришни жадаллаштириш, бутун ижтимоий ҳаёт ва фаолиятни соғломлаштириш томон тутган йўлига тўла мувофиқ бўлишига эришишимиз керак.

Шаҳар партия комитети сиёсий ва ташкилотчилик ишларининг асосий йўналиши экономикага, унинг асосий қисми бўлган саноатга раҳбарликдан иборат бўлди.

Шаҳар саноати ўн биринчи беш йилликнинг ўтган тўрт йилу ўн бир ойида контроль топшириқларига мувофиқ суратда беш йиллик планни бажарди. Ишлаб чиқариш ҳажми бу давр ичида пландаги 29,4 ўрнига 29,6 процент кўпайди. 160 дан зиёд янги машина намуналари, стандарт талабларига жавоб берувчи автоматлаштириш воситаларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Қўшимча 252 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Бу эса социалистик мажбуриятда кўзда тутилгандан 12 миллион сўмлик кўпдир.

Партия ташкилотлари социалистик хўжалик юритиш масалалари билан муфассал шуғулланаётганликлари, биринчи навбатда кишилар билан ишлашга эътиборни қаратаётганликлари учун ана шундай натижаларга эришилмоқда.

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Миконд», «Ташсельмаш» заводлари, «Малика» трикотаж бирлашмаси, «Қизил тонг» тикувчилик бирлашмаси ва бошқа корхоналарнинг коллективлари ҳам беш йиллик топшириқларини бажармоқда. Шу билан бирга ҳисобот даврида қилинган ишларни КПСС Марказий Комитетининг апрель ва октябрь (1985 йил) Пленумлари талаблари позициясидан туриб таққослаганимизда шуни очиқ-ойдин айтиш керакки, шаҳар партия комитетининг бўш партиявий раҳбарлиги, экономика интенсивлаштириш томон суст қайта қурилаётгани оқибатида шаҳар саноати бир қатор кўрсаткичлар бўйича белгиланган марраларга эришолмади.

Киров, Фрунзе ва Куйбишев районлари саноатнинг ўсиш суръатлари бўйича беш йиллик директив топшириқларини бажара олмади.

Шаҳар корхоналарининг 8—10 проценти муттасил ишлаб чиқариш планларини бажармаётир. Икки йил ичида халқ хўжалигига салкам 2 минг километр зирҳли кабель маҳсулотлари, 150 дан зиёд экскаватор, 25 миллион квадрат метр ип-газлама, 500 минг куб метрга яқин йиғма темир-бетон ва бошқа маҳсулотлар етказиб берилмади.

Ҳисобот даврида 68 корхона планни 75 миллион сўмга камайтирди.

КПСС Марказий Комитетининг апрель (1985 йил) Пленумида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачев шартнома мажбуриятларини ҳеч сўзсиз бажариш учун талабни ошириш тўғрисидаги масалани кескин қўйди.

Буюртма бўйича планни шаҳардаги ҳар уч корхонанинг бири бажармаяпти. Бу кўрсаткич ўтган йилга қараганда ёмон. Бу эса турдош корхоналарни оғир аҳволга солиб қўймоқда. Бугун биз коммунистлар — «Тошкент» мебель бирлашмаси раҳбари П. Тошмуҳамедовдан, 1-пойафзал фабрикаси раҳбари

(Давоми 2-, 3-бетларда).

КПСС Марказий Комитети секретари Б. Н. ЕЛЬЦИН нутқи

Бугун конференция шаҳар партия комитетининг ҳисобот давридаги ишини якунлабгина қолмай, шу билан бирга партия ташкилоти ишининг энг муҳим масаласи — кадрлар сиёсатидаги жиддий камчиликларни муҳокама қилиб очиб ташлаган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумидан кейинги ишларни анализ қилиб, ўткир, ошкора, ўз-ўзини танқид асосида якунлаётганлиги айниқса муҳимдир.

Партиядаги бутун ҳисобот-сайлов кампанияси учун талабчанлик вазияти характерлидир. КПСС Марказий Комитетининг апрель ва октябрь Пленумларидан, Марказий Комитетда фан-техника тараққиётига бағишлаб ўтказилган июнь кенгашидан кейин жамики иқтисодий, социал, маънавий соҳаларда янгича бурилиш кўриниб ва сезилиб турибди.

Бугун ҳисоботдан ташқари съездолди ҳужжатлари ҳам муҳокама қилинмоқда. Бу ҳужжатларнинг аҳамияти беш йиллик доираси билангина чекланмайди, улар XXI асрга назар ташлаш имкониятини яратади. Кейинги вақтларда партия Марказий Комитети билан Совет ҳукумати экономикани интенсив ривожлантириш изларига ўтказишни жадаллаштириш, халқ хўжалигини бошқариш самарадорлигини ошириш юзасидан бир қанча катта тадбирларни кўрдилар. Ижтимоий турмушнинг ҳамма соҳаларида авж олдириб юборилган катта қизғин ишлар ҳозирнинг ўзидаёқ самаралар бермоқда. Ишлаб чиқаришни ўстириш суръатлари ошмоқда, иқтисодий кўрсаткичлар яхшиланмоқда. Аграр сектордаги, қурилишдаги силжишларни пайқаб олиш мумкин. Буларнинг ҳаммаси — аввало бизда жуда кўп имконият ва резервлар борлигидан шак-шубҳасиз далолат бериб турибди. Ҳозир партия бутун диққат-эътиборни шу имконият ва резервлардан янада тўла-тўкис фойдаланишга қаратмоқда.

Ўзбекистон мамлакатнинг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришга каттагина ҳисса қўшмоқда. КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукуматининг жуда катта ёрдами туфайли республикада экономика ва маданият янада равнақ топди. Ишлаб чиқариш потенциали ошиб борди. Бирталай янги йирик саноат корхоналари ишга туширилди.

Социал ривожланишнинг каттагина программаси амалга оширилди. Республика меҳнаткашлари 5 йил мобайнида 30 миллион квадрат метрга яқин шинам уй-жой оладилар, шу тариқа қарийб икки ярим миллион кишининг уй-жой шароитлари яхшиланади. Кўпгина мактабгача тарбия муассасалари, умумий таълим мактаблари, касалхоналар, поликлиникалар қурилди.

Шу билан бирга партия турмушининг ленинча нормаларидан жиддий равишда чекинилганлиги, партиявий раҳбарлик принциплари қўпол равишда бузилганлиги оқибатида республикада барпо этилган жуда катта иқтисодий потенциалдан қониқарсиз фойдаланилмоқда. Ўтган йил июнида республика партия ташкилотининг партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорлари асосида партия ва давлат интизомини мустаҳкамлаш, кадрлар билан ишлашни яхшилаш соҳасидаги вазифалари масаласини муҳокама қилган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми шу фикрни айтганлиги сизларга маълум.

Шу пленумдан кейин бир ярим йил вақт ўтди. Энди якунлар ясаш мумкин ва лозим. Республикада очиб ташланган камчиликларни тугатиш ва йўл қўйилган хатоларни тузатиш иши ўтказилди (аниқроғи эса — бошланди). Партия, совет ва хўжалик раҳбарлигига янги кучлар келмоқда.

Республикадаги ҳисобот-сайлов кампанияси ва бугунги шаҳар конференцияси, бизнинг фикримизча, анча юқори ғоявий-сиёсий ва ташкилий савияда ўтмоқда. Йиғилиш ва конференцияларда партиянинг КПСС XXVII съездига тайёргарлик даври ва навбатдаги беш йиллик учун қўйган вазифаларини амалга ошириш тўғрисида, коллективларнинг етилган проблемалари ҳақида манфаатдорлик билан гаплашиб олинди. Кўпгина йиғилиш ва конференцияларда партия ташкилотларидаги ишларнинг аҳволи очиқ-равшан ва чуқур таҳлил этилди, кўпдан-кўп камчиликлар ва фойдаланилмаётган катта резервлар аниқ кўрсатиб берилди. Бир қанча ҳолларда юқори партия, хўжалик ташкилотларининг фаолияти танқид қилинди. Масалан, Октябрь революцияси номли тепловоз ремонти заводидаги, «Ўртоқ» кондитер фабрикасидаги, кўпгина бошқа корхоналардаги йиғилишлар шундай руҳда ўтди.

Коммунистларнинг активлиги бирмунча ошганлиги кишини мамнун этади. Биронта танқидий мулоҳаза ва таклиф партия комитетларининг диққат-эътиборидан четда қолмаслиги, уларни амалга ошириш юзасидан актив иш ташкил этилиши ҳақида алоҳида ғамхўрлик қилиш керак.

Ижобий тенденцияларни қайд этиш билан бирга бугун ҳали республика ва шаҳар КПСС Марказий Комитети кутаётган ва умид қилиш учун ҳамма асосларга эга бўлган натижаларга ва яхшилик сари бурилишга эришмаганлигини партиявий руҳда очиқ-равшан тан олиш керак. Нуқсонлар ҳали етарли даражада активлик билан бартараф этилмаяпти. Ўз сафларида 106 мингга яқин коммунистни бирлаштириб турган ва Ўзбекистон Компартиясининг авангарди бўлган Тошкент шаҳар партия ташкилоти зиммасига алоҳида масъулият тушади.

(Давоми 2-бетда).

XXV Тошкент шаҳар партия конференцияси

ИШДА ЛЕНИНЧА

КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. ЕЛЬЦИН нутқи

(Давоми. Боши 1-бетда).

Барча республика министрликлари ва идоралари марказий аппаратининг партия аъзолари шаҳарнинг партия ҳисобида турганлигини ҳам назарда тутмоқ керак.

Бу ерда делегатлар ҳақли равишда уқтириб ўтганларидек, Тошкент шаҳар партия комитети, район комитетлари ҳисобот ва сайлов давомида ҳар бир партия группасида, цех ва бошланғич партия ташкилотида ишларнинг аҳволига ҳақиқатдан ҳам танқидий, муросасиз ёндашиш вазиятига эриша олмадилар. Ножўя ишлар ва суиистеъмолликлар очиб ташланган айрим ташкилотлардаги партия йиғилишларида бу масалаларнинг нескинлиги хаспўшлаб кетилди, партиявий принципларга хилоф иш тутишга йўл қўйилганлигига принципиал баҳо берилмади.

Мана шуларнинг ҳаммаси КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми ва шундан кейинги Пленумлари белгилаб берган конкрет хўжалик, сиёсий вазифаларнинг ҳал этилишига салбий таъсир қилмай қолмади.

Аввало фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масаласига тўхталиб ўтмоқчиман. Бу — партия иқтисодий сиёсатининг туб масаласидир, бутун ишимизнинг бош йўналишидир. Тошкент шаҳри саноатидаги ишларнинг аҳволига ана шу жиҳатдан қарайдиган бўлсак, янгича ишлаш хусусиятларини ҳали ҳамма ҳам узил-кесил англаб олмаган ва тасаввур қилмайди деган хулосага келиш мумкин. Ишлаб чиқаришни кенгайтириш чоғида шаҳарда янги қурилишга асосий эътибор берилди ва шундай қилинмоқда. Корхоналарни реконструкциялашга капитал маблағнинг атиги бешдан бир қисми сарфланмоқда. Ишлаб турган корхоналар кўп вақт техника жиҳатдан қайта жиҳозлантирилмаяпти. Беш йилликнинг тўрт йили мобайнида фонд самарадорлиги 7 процент камайди. Қўл меҳнатининг ялпи салмоғи юқори. Бунинг учун илмий ва инженер кадрларга жиддий эътирозлар билдириш керак. Фан ва илғор тажриба ютуқлари ишлаб чиқаришга суст жорий этилмоқда.

Республика Фанлар академияси, Тошкентдаги пахтачилик учун машиналарга ихтисослаштирилган бош конструкторлик бюроси, «Ташсельмаш» заводи кўп йиллардан бери пахта териш техникасини яратиш устида иш олиб бормоқдалар. Бу ишга жуда катта кучлар жалб этилган. Натижа қандай бўлаяпти? Шу кунгача ҳосилнинг атиги учдан бир қисми машиналар ёрдамида териб олинмоқда. Шаҳарликлар ҳар йили пахта теримига жалб этилмоқда. Республика бундан жуда катта зарар кўрмоқда. Айни вақтда шу беш йилликда пахтани териб олишни механизациялаш даражаси икки баравар пасайди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси пахта териш машиналарини яратишда қатнашаётган барча кишиларнинг куч-ғайратини ягона техника марказини ташкил этишга бирлаштириш ва 1986 йилда бу вазифани ҳал этиш тўғрисида қарор қабул этиб, тўғри иш қилди. Бу ишни талабчанлик ва қатъият билан охирига етказиш керак.

Кўпгина партия комитетлари ишнинг вужудга келтирилган ишлаб чиқариш қувватларидан қандай қилиб тўлароқ фойдаланиш каби жабҳасини назардан четда қолдирмоқдалар. Ана шу ишлаб чиқариш қувватларининг иш билан таъминланиш даражаси шаҳар халқ хўжалигининг кўпгина тармоқларида ўрта ҳисобда 80 процент, енгил металл конструкциялар заводларида 67 процент, «Средазгазавтоматика» ташкилотларида 74 процент, «Промсвязь» корхоналарида 79 процентни ташкил этади.

Ҳолбуки, Тошкент ва республика мамлакатнинг бошқа регионларига қараганда анча катта меҳнат ресурсларига эга. Маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўсиши асосий фондларнинг кўпайишидан бир ярим баравар орқада қолаётганлиги каби фактга бундан буён тоқат қилиб бўлмайди.

План топшириқлари ва шартнома мажбуриятларини уддалай олмаётган корхоналар тобора кўпаймоқда.

Ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифати ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва ишлаб чиқариш маданияти даражасини бошқа омилларга нисбатан яхшироқ белгилайди. Бу соҳадаги ишлар ҳам тубдан яхшиланишга муҳтождир. Ҳозирги вақтда 10 процентга яқин маҳсулот давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилмоқда. Бу бошқа республикаларга қараганда кам.

«Узбектекстильмаш» бирлашмаси тўқимачилик саноати учун ишлаб чиқараётган йигирув ва пилталаш машиналарининг сифати кўп йиллардан бери яхшиланмаяпти, «Ташхимсельмаш» заводи маҳсулотнинг бешдан бир қисмини брак билан чиқармоқда. Мазкур бирлашма ва завод ўзининг катта партия ташкилотларига эга. Улар ишни яхши йўлга қўйишга қодир, деб ўйлаймиз.

Қурилиш сифати хусусида анчагина эътирозлар бор. «Главташкентстрой» қурган уй-жойлар иситилмаётганлиги, улардаги лифтлар ишламаётганлиги, иссиқ сув бешинчи қаватдан юқорига чиқмаётганлиги, газнинг йўқлиги, кўпгина бошқа камчиликлар ва нуқсонлар борлиги тўғрисида ҳамон шикоятлар тушмоқда.

Иш сифатининг пастлиги — халқ бойлигини совуриш ва одамлар меҳнатини йўққа чиқаришдан иборатлигини унутмаслик зарур, ўртоқлар. Сифатни яхшилаш ҳар бир меҳнат коллективининг ва ҳар бир партия ташкилотининг шарафли иши бўлиб қолиши керак.

Капитал қурилишга партия раҳбарлигини жиддий равишда такомиллаштириш талаб қилинади. Шаҳарни ривожлантиришга ажратилаётган маблағлар ҳар йили ўзлаштирилмай қолмоқда. 1985 йилда илгари эришилган даражадан ҳатто орқада қолишга йўл қўйилди. Беш йилликнинг тўрт йили мобайнида Тошкент меҳнаткашлари учун анчагина уй-жой қурилмай қолди. Коммунал хўжалик, шаҳардаги инженерлик тармоқлари ва коммуникацияларни ривожлантиришда орқада қолинмоқда. Аҳолини транспорт, газ, иссиқлик, сув билан таъминлашда жиддий қийинчиликлар вужудга келди. Мана шундай мураккаб вазиятда планга киритилмаган муҳташам объектлар ва маъмурий бинолар қуришни зўр бериб давом эттираётган шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитети тутган йўлни тушуниш қийин. Шаҳар хўжалигини, соғлиқни сақлаш, умумий овқатланиш, савдони ривожлантиришга ажратилаётган маблағлар ўзлаштирилмаяпти.

Қурилиш индустрияси корхоналарини барпо этиш топшириқлари йил сайин бажарилмаяпти. 1-ва 2-уйсозлик комбинатларини реконструкциялаш суст олиб борилмоқда. Ҳажмли-блок уйсозлик заводи қурилиши чўзиб юборилди. 4-уйсозлик комбинати лойиҳадаги қувватга ҳануз чиқа олгани йўқ. Ўзбекистон ССР қурилиш министри ўртоқ Потуремский, «Главташкентстрой» бошлиғи ўртоқ Дудин (у шаҳар партия комитетининг секретари бўлиб ишлаган ва қурилиш масалалари билан шуғулланган) бу масалада принципсизлик кўрсатиб, ўзларига нисбатан ҳам, раҳбарларга нисбатан ҳам ишнинг ана шу соҳасига жавоб берадиган тарзда юксак талаб қўймаяптилар.

Партия Марказий Комитети ҳар бир партия ташкилотидан совет кишиларининг талаб-эҳтиёжларини қондиришга доимо зўр эътибор беришни талаб қилади. Ишни ана шундай йўлга қўйиш партия сиёсатининг моҳиятидан келиб чиқади. Совет кишиси тўғрисида, унинг бахт-саодати тўғрисида ғамхўрлик қилиш партия сиёсатининг диққат-марказида бўлиб келди ва ҳамиша шундай бўлиб қолади. Янги таҳрирдаги КПСС программаси ҳамда мамлакатни иқтисодий ва социал ривожланишининг асосий йўналишлари лойиҳаларида шу ҳақда гапирилган.

Экономикага партия раҳбарлиги даражаси, шаҳар ва район партия комитетларининг иш услуби ва методлари ҳали замонавий талабларга жавоб бермайди. Партия турмушининг ленинча нормаларидан жиддий чекинишларга, партия, давлат ва меҳнат интизомини, социалистик қонунчиликни қўпол равишда бузишларга йўл қўйилмоқда. Салбий ҳодисаларга қарши кураш лозим даражада зўр ғайрат, қатъият ва принципиаллик билан олиб борилмаяпти. Бу ишда баъзан расмиятчиликка йўл қўйилмоқда. Республика Компартияси Марказий Комитетининг ўтган йилги пленумида буларнинг ҳаммаси алоҳида муҳокама қилинган эди. Лекин афсуски, бу ҳақда бугун ҳам гапиришга тўғри келади.

Кадрлар билан ишлаш соҳасида эришилган ютуқларга ижобий баҳо бериб, бу ишда илгаригидек зарур принципиаллик ва изчиллик етишмаётганлигини, қўпол хато ва нуқсонларга йўл қўйилаётганлигини таъкидлаш лозим. Ходимларни сиёсий, ишчанлик ва ахлоқий фазилатларига қараб юқори лавозимларга кўтариш ўрнига, уларни қариндош-уруғчилик, шахсий садоқатига қараб, баъзида эса таъмагирлик майли билан ишга тайинлаш ҳоллари ҳамон кўп учрамоқда. Кадрларга нисбатан зарур талабчанлик кўрсатилмаётганлиги шунингдек партия контроли йўқлиги хизмат вазифасини суиистеъмол қилишга, қўшиб ёзишларга ва кўзбўямачиликка, совет қонунларининг ва партия турмуши нормаларининг бузилишига олиб келмоқда.

Шаҳарда обрўсини туширган кишилардан қутилишга ҳаракат қилинаётганлиги яхши. Лекин ўзини обрўсизлантириб қўйган ходимлар кўп ҳолларда юқори органларнинг қатъий талаби билангина тегишли равишда жазоландилар.

Айрим кишилар йўл қўяётган, бир қарашда аҳамиятсиздек кўринган қонун бузишларга, социалистик турмуш тарзи нормаларидан чекинишларга эътибор берилмаяпти. Бундай «аҳамиятсиз нарсалар» кўпгина кишилар учун аста-секин нормага, ахлоқ нормасига, сўнгра эса муқаррар равишда катта нуқсонга айланиб, уларни тубан тушишга дучор қилмоқда. Айрим раҳбарлар эгаллаб турган лавозимларига муносиб эмаслигини ва улар ўз хизмат мавқеини суиистеъмол қилаётганликларини билган ҳолда бунга тоқат қилиб, принципсизлик кўрсатаётган партия комитетларини жиддий огоҳлантириш ўринлидир. Жиддий камчилик ва хатоларга йўл қўйган ходимлар ўз хоҳиши билан ишдан бўшаш ва ҳатто бошқа раҳбарлик лавозимига ўтиш имкониятига эга бўлмоқдалар. Афтидан баъзи партия комитетлари кадрларга нисбатан эҳтиётлик билан муносабатда бўлишнинг ўзини обрўсизлантириб қўйган кишини жавобгарликдан қутқариб қолишга уриниш билан ҳеч қандай алоқаси йўқлигини тушуниб етмаётган бўлсалар керак.

Ҳуқуқ-тартиботни, социалистик қонунчиликни мустаҳкамлашда ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг фаолияти алоҳида аҳамиятга эга. Бунда кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш устидан партиявий контролни кучайтириш керак.

Коллективларда, айниқса ёшлар орасида тарбиявий ишлар олиб бориш учун раҳбар коммунистларга нисбатан талабчанлик бир мунча сусайтириб юборилган. Раҳбарларнинг кўпчилиги одамлардан ажралиб қолган, улар бригадаларда, ётоқхоналарда деярли бўлишмайди. Ўз ишчиларининг ташвиши ва талаб-эҳтиёжини билишмайди. Кўпинча ишлаб чиқаришда энг оддий маиший шароит яратиш тўғрисида ғамхўрлик қилишмайди.

Шаҳар партия ташкилоти кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашда жиддий хатоларга йўл қўйганлиги кўп жиҳатдан иш нотўғри услубда олиб борилганлиги натижасидир. Кейинги йилларда ошкоралик, танқид ва ўз-ўзини танқиднинг роли пасайтириб юборилди. Оммавий ахборот воситалари ҳамиша партиявий позицияларда туриб иш олиб бораяптилар, деб бўлмайди.

Партия сафларининг софлиги учун кураш суст олиб борилмоқда. Кўпгина район партия комитетларида ва шаҳар партия комитетида айрим шахсларнинг ишлари олдин бошланғич партия ташкилотларида муҳокама қилинмай туриб, кўриб чиқилмоқда.

Партия воқеликни ҳар қандай бузиб кўрсатишга қарши муросасиз кураш олиб бормоқда. Холисона ахборот бермай, жамоат турмушидаги реал воқеаларни аниқ билмай туриб, нормал ишлаш, тўғри, ҳар томонлама пухта ўйланган йўлни ўтказиб бўлмайди. Ҳар бир партия ташкилотида ишга холисона баҳо бермасликка, ўз-ўзини мақташ ва дабдабабозликка бутунлай йўл қўймайдиган, танқид ва ўз-ўзини танқидга кенг йўл очиб берадиган муҳитни яратиш вазифаси қўйилмоқда. Бунда аввало партия ходимлари намуна кўрсатишлари керак.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, шаҳар партия комитети Советлар, касаба союзлари, комсомолнинг фаолиятига суст таъсир ўтказмоқда, уларнинг ишини чуқур ўрганмаяпти, камчиликларини ўз вақтида тузатмаяпти, уларга зарур ёрдам кўрсатмаяпти. Халқ контроли ишини анча кучайтириши зарур.

Тошкент шаҳар партия комитети ва район партия комитетлари аҳволни тузатиб оладилар, деб ишонамиз. Коллектив раҳбарлик органлари сифатида пленумларнинг ролини кучайтириш, шаҳар партия ташкилотларида ошкора фикрлашув, принципиал танқид ва ўз ўзини танқид, салбий ҳолатларни кескин равишда таг-томири билан тугатиш учун имкон берадиган вазиятни вужудга келтириш керак. Мавжуд камчиликларни бартараф этибгина қолмай шу билан бирга ишни тез, дадил, олға силжитишга қодир бўлган раҳбар кадрларнинг янги отрядини камол топтиришга оид ишларни сира бўшаштириб бўлмайди.

Кадрларга нисбатан қатъий талабчан бўлиш зарур. Камтарлик, ҳақгўйлик, тадбиркорлик, ахлоқий поклик, одамларга нисбатан талабчан ва ғамхўр бўлиш, кадрларни доимо эришилган ютуқлар билан қаноатланиб қолмаслик руҳида тарбиялаш — шаҳар партия ташкилоти, шаҳар комитети ва район комитетлари биринчи секретарлари ишига хос хусусият бўлиб қолиши лозим. Халқнинг, коммунистларнинг ишончи ва ҳурматини қадрлаш керак. Шундагина социалистик тартиб интизомни йўлга қўя оламиз, шундагина бюрократлар, таъмагирлар, мансабпарастлар бўлмайди. Ўртоқ Ельцин Тошкент шаҳри ва республика халқ хўжалиги олдида турган конкрет вазифаларни таърифлаб, КПСС Марказий Комитети хўжалик, сиёсий ва кадрлар масаласига оид ишларда, фаолиятнинг барча соҳаларида республика партия ташкилотига бутун чоралар билан ёрдам ва мадад бериб келди ва шундай қилаверади деб таъкидлади.

Ўзбекистон Компартиясининг жанговар, етакчи отряди, конференцияда билдирилган танқидий мулоҳазалардан принципиал тўғри хулоса чиқариб, партия сиёсатини амалга ошириш учун кадрлар масъулиятини кескин оширади, деб ишонамиз. Ишлар аҳволининг талабчанлик билан таҳлил этилиши экономикага партия раҳбарлиги услуб ва методларини янада активроқ қайта қуриш, омма орасида ғоявий-сиёсий ва тарбиявий ишларни олиб бориш учун таъсирчан омил бўлиб хизмат қилиши керак.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИНИНГ ҲИСОБОТИ

Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ф. САТИН доклади

(Давоми. Боши 1-бетда).

С. Аюповдан, каноп фабрикаси раҳбари В. Соатовдан ва бошқалардан бу ҳол қачонгача давом этади, деб сўрашга ҳақлимиз. Ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш, дастгоҳлар ишининг смена коэффициенти паст.

Кўпгина хўжалик раҳбарлари капитал маблағни олгач, асосан янги қурилишларга эътибор беришади. Кўпинча реконструкция ишлари прогрессив технологияни жорий этиш билан мувофиқ суратда олиб борилмаяпти, янги корпусларга анча эскирган дастгоҳлар ўрнатилмоқда.

Масалан, кейинги икки йилда Тошкент тўқимачилик комбинатида (партия ташкилотининг секретари У. Султонова, директори Б. Эргашев) 44 миллион сўмлик асосий фондлар жорий этилди. Бу даврда фонд билан қуролланиш 10 процент ошди. Айни пайтда эса ишлаб чиқариш ҳажми бор-йўғи 5,1 процентга ошган, холос. Маҳсулот ҳажми ўсишининг ҳаммасига меҳнатчилар сонини кўпайтириш эвазига эришилди. Бинобарин, бу фақат шу корхонагагина тааллуқли эмас. Таҳлил шуни кўрсатаяптики, ўн биринчи беш йилликнинг ўтган йилларида шаҳардаги ҳар уч корхонадан бири кенгайиш омили ҳисобига ривожланган.

Баъзи раҳбарлар етарлича иқтисодий ҳисоб-китоб қилмасдан, хизмат қилувчи ходимларни тайёрламасдан қимматбаҳо дастгоҳлар сотиб олмоқдалар.

Партия ташкилотлари, халқ контроли қачонгача бундай аҳвол билан муроса қилаверади, ахир?

Мода кетидан қувиб, рақамли программа билан бошқариладиган дастгоҳлар олиш кўпгина корхоналарга қимматга тушмоқда. Кўп ҳолларда улардан бир сменага ҳам етар-етмас фойдаланиляпти. «Таштекстильмаш», «Узбекхлопкомаш» бирлашмаларида эса улар қўл кучи билан бошқаришга мослаштирилган. Бундай практика меҳнат унумдорлиги ўсишининг фонд билан қуроллантириш даражасининг ўсиши ўртасидаги мувозанат бузилишига олиб келди. Ўн биринчи беш йилликнинг ўтган тўрт йилида фонд билан қуроллантириш 27,4 процент ўсгани ҳолда меҳнат унумдорлиги бор-йўғи 17,6 процент ўсган. Шаҳардаги ҳар уч ишчидан бири қўл меҳнати билан банд. Шундай аҳвол рўй берганига сабаб шуки, шаҳар партия комитети, район партия комитетлари саноатни интенсив ривожлантиришнинг магистрал йўлларини белгилаб олмаганлар, аслини олганда шаҳар партия комитетида бугунги кунда ҳам ўн иккинчи беш йилликда саноатни техника жиҳатидан қайта қуроллантиришнинг аниқ ишлаб чиқилган программаси йўқ.

Конструкторлик бюролари, илмий-ишлаб чиқариш бирлашмалари, тажриба ва эксперименталь заводларининг техника сиёсати устидан партиявий контроль самарали олиб борилмаётир.

«Узбекхлопкомаш» бирлашмаси, бирлашма составига кирган пахта тозалаш конструкторлик бюроси (партия бюросининг секретари Л. Крюкова, бошлиғи Г. Несмеров) ишлаб чиқаришга анча эскирган, яроқсиз машиналарни бериши оқибатида мавжуд қувватлардан тўла фойдалана олмаётир.

Инженерлик тафаккурининг турғунлашиб қолишига, конструкторлик бюросининг коммунистларига бирлашма партия комитети, Куйбишев район партия комитети томонидан бўш талабчанлик қилинганлигининг ўзи далил эмасми ахир?

Тўқув машиналари махсус конструкторлик бюроси (В. Маркин, Ю. Пайгин) коллективи ва партия ташкилоти, енгил саноат корхоналарининг бир қатор конструкторлик бўлимлари фаолиятига ҳам ана шундай нуқсонлар хосдир.

Шаҳар партия ташкилотлари меҳнат унумдорлигини ошириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, ишлаб чиқаришни ташкил этишни такомиллаштириш вазифаларини аниқ мақсадга қаратиб ҳал этаётган тажрибалар бор-ку.

Масалан, авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида программа билан бошқариладиган дастгоҳлардан кенг фойдаланиляпти. Трактор заводининг коммунистлари ишлаб чиқаришни интенсивлаш масалаларини ҳал этишга мунтазам ва изчил ёндошишни таъминламоқдалар.

«Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи ихчам роботлашган модуллар ва линияларни яратиш бўйича изчил иш олиб боряпти.

Бироқ афсуски, илғор коллективларнинг тажрибалари фақат уларнинг мулкилигича қолмоқда.

Маҳсулотларнинг сифатини тубдан яхшилашга, уларнинг чидамлилигини, тежамлилигини ва техник савиясини оширишга эришилмади.

Ишлаб чиқаришда бракка йўл қўйишлар кўп.

«Средазкабель» (А. Перишкин, Р. Маҳкамов), 2-пойафзал фабрикаси (С. Жамилова, Л. Читалин) ва бошқалар ишлаб чиқараётган маҳсулотлар сифатига жиддий эътирозлар бор.

Ўн биринчи беш йилликда давлат стандарти органлари ва сифат бўйича инспекциялар 20 миллион сўмликдан зиёд буюмларни реализациядан олиб ташлади. Брак туфайли йўқотишлар ҳам шунча суммани ташкил этди. Зотан, шаҳарнинг деярли барча корхоналари маҳсулот сифатини бошқаришнинг комплекс системаси жорий этилган бўлишига қарамай, улардан реал самара олинмаётир.

«Узбекхлопкомаш» (Б. Турсунов), «Таштекстильмаш» (В. Макашов) бирлашмалари, «Ташавтоматика» заводи (И. Волошин), «Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси (П. Тошмуҳамедов) ва бошқа бир қатор корхоналар эскирган буюмлар, машина ва дастгоҳлар ишлаб чиқаришни давом эттиряпти.

Биз қишлоқ меҳнатчилари олдида катта қарздормиз. Барча пахта машиналари комплексининг бугунги савияси замон ва агросаноат комплексининг тобора ўсиб бораётган талабларига жавоб бермаётир.

«Союзмашхлопководст в а» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмаси партия ташкилоти ва унинг секретари И. Усмонов, бирлашма раҳбари, коммунист Р. Сафаров чидамли, юқори унумли ягона пахтачилик комплекси машиналарини яратиш бўйича ишга ўз муносабатларини тубдан қайта кўриб чиқишлари керак.

Юқорида тилга олиб ўтилган, кўпгина ҳал этилмаган муаммолар энг аввало саноатга партиявий раҳбарликдаги нуқсонлар оқибати, деб қарамоқ керак.

Саноат ишлаб чиқариш ҳажмини 28,9 процент кўпайтириш, бир қатор корхоналарни лойиҳа қувватларига етказиб олиш, янги машина ва буюмлар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифатини анча яхшилаш кўзда тутилмоқда.

Бу вазифаларни фан-техника тараққиёти асосида ҳал этиш лозим.

Шаҳарда 112 та илмий-текшириш, лойиҳа-конструкторлик институтлари ва ташкилотлари, 18 та олий ўқув юрти бор. Уларда фақат фан докторлари ва кандидатларидан 11 мингдан зиёд киши иш олиб бормоқда.

Шу билан бирга, олимларнинг ишлари бугунги куннинг конкрет вазифаларини ҳал этишга бўш таъсир этяпти.

Илмий муассасаларнинг партия ташкилотлари самарадорликни ошириш бўйича ўз ишларини қайта қуролмадилар. Шунинг учун ҳам фандан келаётган самара паст. Фаннинг ишлаб чиқариш билан алоқаси бўш. Масалан, пахта целлюлозаси химияси ва технологияси илмий-текшириш институти сарфланган ҳар бир сўм давлат маблағи ҳисобига бор-йўғи 16 тийин, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг биохимия институти эса 98 тийин самара беряпти, холос.

Шаҳарда фан-техника тараққиётининг аниқ мақсадга қаратилган программаларини ишлаб чиқиш мақсадга мувофиқдир.

Кейинги вақтда КПСС Марказий Комитети бир неча бор партия органларининг эътиборини халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатини яхшилаш зарурлигига қаратди.

Бироқ шаҳар партия комитети, район партия комитетлари бу масалани ҳал этишга жиддий сиёсий тус бера олмадилар, ишнинг шу соҳаси учун жавобгар коммунистларга нисбатан етарлича талабчанлик, принципиаллик кўрсатмадилар.

Молларнинг сифати ўта паст, турлари кам. Бу йил шаҳар савдо ташкилотлари салкам 200 минг жуфт пойафзални, 190 минг погон метр ип-газламани брак қилди. Корхоналарга 680 минг сўмлик мебель қайта ишлаш учун қайтариб юборилди. Шаҳар саноати ўтган йилларда битта ҳам маиший техникага оид мураккаб буюм тайёрлашни ўзлаштира олмади.

Товарларнинг кўпчилик қисми мамлакатнинг бошқа жойларидан келтириляпти.

Шаҳар Совети ижроия комитетида шаҳар план комиссияси (В. Котов) ва халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ва етказиб бериш устидан контроль қилиш комиссияси (раиси В. Плотников) халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш устидан контроль қилиш, бу ишларни координация қилиш учун улардан қайси бири жавоб беришини ҳеч аниқлай олишмаяпти.

Шаҳар комитети халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришдаги бундай аҳвол билан муроса қила олмайди ва партиянинг директив кўрсатмалари сўзсиз бажарилишини талаб этади.

Беш йилликнинг ўтган йилларида темир йўл, авиация ва автомобиль транспортида юк ва пассажирлар ташиш ҳажми ошди.

Аммо Тошкент темир йўл бўлимида, Тошкент бирлашган авиаотряди ва Сергели авиакорхонасида транспортдан фойдаланиш самарадорлиги ўта паст.

Ўтган конференцияда шаҳар партия комитети шаҳар пассажир транспорти ёмон ишлаётганлиги учун жиддий танқид қилинган эди. Аммо хулоса чиқариб олинмади. Ишларни яхшилаш бўйича тегишли чора-тадбирлар кўрилмади.

Шаҳар транспортининг қониқарсиз ишлаётгани, қўполлик, юлғичлик бўйича кўплаб хат ва шикоятлар келиши давом этяпти, бундай фактларга партия ташкилотлари, район партия комитетлари принципиал баҳо бермаяпти.

Транспортда ташишнинг, меҳнатни ташкил этишнинг прогрессив формаларини дадил ва қатъий жорий этиш, салбий ҳолатларга қарши муросасиз курашни кенг тус олдириш лозим. Бунда эса коммунистлар етакчи роль ўйнашлари керак.

Ҳисобот даврида капитал қурилишга эътибор берилди. Тошкент трактор заводида, В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлаб чиқариш объектлари қурилиши олиб борилди. Бир қатор социал-маиший объектлар фойдаланишга топширилди.

Бироқ, капитал қурилишга партиявий раҳбарлик даражаси иқтисодий ва социал масалалар бажарилишини ҳал этувчи даражада таъминловчи ана шу ғоят муҳим тармоқдаги ишларнинг яхшиланишига жиддий таъсир кўрсатмади.

Шаҳар бўйича капитал маблағлар лимитини ўзлаштириш, уй-жойнинг асосий фондларини ишга тушириш бўйича беш йиллик плани бажарилмади.

Сергели, Киров, Куйбишев, Ҳамза районларида асосий фондларни ишга туширишда жиддий қолоқликка йўл қўйилди.

«Узбексельмаш» заводи, «ТашНИИВС», «Ташкенткабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ташсельмаш» заводи каби объектлардаги ишлар катта қолоқлик билан олиб бориляпти.

Тугалланмаган қурилишлар кўпаймоқда.

Кейинги ўн йилда қурилиш ташкилотларининг ўз базаси амалда реконструкция қилинмади, қурилиш индустриясининг кўпгина корхоналари қолоқ технологияда ишлаяпти, янги, анча самарали материаллар ва конструкциялар ишлаб чиқаришни ривожлантирмаяпти.

Қурилишда оғир қўл меҳнати ҳамон кўп. Бундай аҳвол ишлаб чиқаришга оид объектлар қурилиши барбод бўлишининг сабабларидан бири бўлди.

Бундай аҳволнинг сабаблари ҳақида шаҳар партия комитети пленумлари минбаридан ҳам, унинг бюроси мажлисларида ҳам бир неча бор гапирилди. Бироқ, иш қуруқ сўздан нарига ўтмади.

Уй-жойларнинг фойдаланишга топширилиши 6,2 миллион квадрат метрни ташкил этиши лозим бўлган ўн иккинчи беш йилликда ҳам уй-жой қурилиши суръатларини жадаллаштириш проблемаси ғоят муҳим вазифа бўлиб қолади. Бунинг сабаби шундаки, тошкентликларнинг 80 мингдан зиёд оиласи уй-жой шароитини яхшилашга муҳтож.

Айни пайтда, «Главташкентстрой»нинг ва биринчи навбатда Бош бошқарманинг коммунист-раҳбарлари бугунги кунда ушбу масаланинг ижтимоий аҳамиятини очиқ-ойдин тушунишни исташмаяпти. Улар илгари йўл қўйилган қолоқликни бартараф этиш, бугунги кун талабларига жавоб берувчи программани ишлаб чиқиш бўйича зарур чораларни ҳанузгача кўрмадилар. Улар планнинг контроль рақамлари ўн биринчи беш йилликнинг йиллик ўртача кўрсаткичлари даражасида қолишини зўр бериб ёқлашяпти.

Шаҳарнинг энг йирик пудратчи ташкилоти раҳбарлиги шуни равшан тушуниши керакки, шаҳар партия комитети уларнинг ҳатти-ҳаракатлари партия иқтисодий ва социал сиёсатининг замонавий талабларига зид бўлиши билан чиқишолмайди.

Лойиҳа-смета ишларида кўплаб қўпол нуқсонлар ва камчиликлар бор. Архитектура-планлаштириш Бош бошқармаси (А. Умаров), «ТашНИИПиГенплан» (Ю. Мирошниченко), «Ташгипрогор» (Т. Шахсуварян) институтлари шаҳарнинг бош плани амалга оширилишини етарлича назорат этишмаяпти.

Архитектура-планлаш т ириш Бош бошқармасининг собиқ раҳбари С. Одилов шаҳарни ривожлантириш бош плани ижросини амалга ошириш ва назорат этиш ўрнига манфаатпарастлик, ўзи кўчиб кирмоқчи бўлган данғиллама уйда қулайлик яратиш билан машғул бўлгандан кейин, зарур масалаларга эътибор бериш учун қаёқдан ҳам вақт топиларди?

Сўнгги пайтларгача шаҳар қурилишида ўзбошимчаликка йўл қўйилди, «фалончининг раъйи билан» ортиқча ҳашамдор ва дабдаба билан «нуфузли объектлар», маъмурий бинолар қурилди. Тўғридан-тўғри алдаш ҳоллари ҳам бўлди, «Узмежколхозпроект» институти ниқоби остида «Узколхозстрой» республика бирлашмасининг маъмурий корпуси қурилди, турли важ-корсонлар билан Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг меҳмонхонаси, Ёзувчилар союзининг адабий-нашриёт маркази, Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги, гўшт ва сут саноати, монтаж ва махсус қурилиш ишлари, тайёрлов ва бошқа министрликларнинг ҳисоблаш марказлари қурилди ва қуриляпти.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ана шу жабҳадаги назоратсизликни шаҳар партия комитетига яна бир бор жиддий кўрсатиб ўтди ва плансиз объектлар қурилишига алоқадор бўлганларнинг ҳаммасини партиявий жавобгарликка тортиш мажбуриятини юклади.

Шаҳар ижроия комитети, унинг архитектура-планлаштириш Бош бошқармаси, СССР Қурилиш банкининг тегишли бўлинмалари қаёққа қараган эдилар? Нима учун улар бундай практикага чек қўйишмади? Ҳозир шаҳарда, ҳатто унинг марказий қисмида қурилиши тугалланган битта ҳам архитектура-планлаштириш зонаси йўқ. Юнусободда, Қорақамишда, Оҳангарон шоссесида нокомплекс қурилган микрорайонлар айниқса сероб.

Шаҳар қурилишида инженерлик тармоқлари ва коммуникацияларини ривожлантириш илгарилаб бориши таъминланмаяпти.

Уй-жой фондидан фойдаланиш ва унга хизмат кўрсатиш даражаси ўта паст. Шаҳар уй-жой бошқармаси бўлинмаларида айрим ходимлар томонидан ёлғончилик, кўзбўямачилик, тамагирлик қилинишининг кўплаб фактлари мавжуд. Уларни бартараф этиш бўйича уй-жой бошқармаси бошлиғи Л. Треханов томонидан ҳозирча таъсирчан чоралар кўрилмаяпти.

СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986 — 1990 йилларга ва 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳасида Ўрта Осиёда меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланиш зарурлиги алоҳида таъкидлаб ўтилган.

Шаҳарда кўплаб меҳнатга лаёқатли аҳоли шахсий ва уйидаги ёрдамчи хўжаликларда банд бўлгани ҳолда меҳнатга лаёқатли аҳолининг йиллик табиий ўсиши салкам 25 минг кишини ташкил этмоқда. Аҳолини ижтимоий ишлаб чиқариш соҳасига тортиш ҳам сиёсий, ҳам социал проблема бўлиб, у ғоят ўткирлигича кўндаланг турибди.

Меҳнат ресурслари шундай сероб бўлишига қарамай, айни пайтда бугунги кунда шаҳарда қарийб 20 минг иш жойи бўш турибди. Фақат «Главташкентстрой»нинг ўзида 3,5 минг киши етишмаяпти.

Станокчилар, тўқимачилик саноати ишчилари кам тайёрланяпти, автомат линияларнинг созловчилари ва операторлари, қуювчилар эса бутунлай тайёрланмаяпти.

Ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг 30 процентдан зиёди бошқа шаҳарликлар ва бор-йўғи 30 проценти маҳаллий миллат вакилларидир.

Барча номутаносибликларни ким сабабчи, эҳтиёжини ким ўрганяпти, ишчи кадрлар тайёрлашни ким белгилаяпти, бўш меҳнат ресурсларини жалб этиш проблемалари билан шаҳарда ким шуғулланяпти? Маълум бўлишича, бу ишлар билан ҳеч ким шуғулланмаётир. Шаҳар Советн ижроия комитетининг план комиссияси ушбу проблемалардан ўзини четга олди, бу масалалар шаҳар партия комитетининг ҳам эътиборидан четда қоляпти.

КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасида алоҳида эътибор берилган атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалалари партиявий ғамхўрлик доирасидан четда қолмаслиги даркор.

Шаҳар ва район Советлари ижроия комитетлари ва контроль қилувчи органлар томонидан эътиборнинг бўшашиб кетганлиги сабабли кейинги йилларда шаҳарда атроф-муҳитни муҳофаза этиш ва соғломлаштиришда ўта қониқарсиз вазият вужудга келди.

Экскаватор, «Таштекстильмаш» заводлари, Тошкент иссиқлик-электр маркази, «Главташкентстрой» корхоналаридаги аҳвол қониқарсиз.

Республика партия ва ҳукумати абразив комбинатининг монокорунд ишлаб чиқаришини шаҳар ташқарисига кўчиришни бир неча бор кўрсатди. Бироқ, республика Госплани тегишли чоралар кўрмади.

Шаҳар партия комитети, шаҳар Совети ижроия комитети, район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, хўжалик раҳбарла-

(Давоми 3-бетда).

УСЛУБНИ ҚАРОР ТОПТИРАЙЛИК

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИНИНГ ҲИСОБОТИ

Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ф. САТИН доклади

(Давоми. Боши 1- ва 2-бетларда).

ри кишилар саломатлигини сақлаш бўйича узил-кесил чоралар кўришлари керак.

XII беш йиллик ва 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлар лойиҳасининг озиқ-овқат программаси бўлимида корхоналар ва ташкилотларнинг қишлоқдаги ёрдамчи хўжаликларини янада ривожлантириш зарурлиги яна бир бор таъкидланган.

Айни пайтда биз шаҳар корхоналари ёрдамчи хўжаликларининг кенг тармоғини вужудга келтиришда зарур натижаларга эришмадик. Абразив комбинати, «Ташсельмаш», трактор заводлари, «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ерларни ғоят секин ўзлаштиришяпти.

Меҳнат коллективлари Тошкент, Жиззах ва Сирдарё областларининг хўжаликларига оталиқ ёрдами кўрсатишяпти. Бироқ, бу ёрдам ҳали самарали эмас. Ҳар йили пахта теримига студентларнинг катта миқдори жалб этиляпти. Уларни жойлаштириш учун зарур маиший шароитларни яратиш масаласи тубдан ҳал этишни талаб қилади.

КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасида савдони, унинг моддий-техника базасини янада мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, бутун хизмат кўрсатиш соҳасининг иш сифатини ошириш зарурлиги таъкидланади.

Икки йил ичида магазинлар тармоғи кўпайди, молларнинг 68 процентдан ортиғи ўз-ўзига хизмат кўрсатиш усулида сотилди.

Лекин ушбу тармоқдаги ишларнинг аҳволи, шаҳар меҳнаткашларининг озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминланиши бугунги кунда ўткир социал проблема ҳисобланади ва у шаҳар коммунистларини ташвишлантиряпти.

Савдо коллективлари чакана товар обороти планини мунтазам бажаришмаяпти, савдо ва умумий овқатланиш Бош бошқармаларининг раҳбарлари Ғ. Мансуров ва Р. Ўрозбоев эса спиртли ичимликлар реализация қилишнинг камайишидан зарар кўрилаётганига рўкач қилиб, ишлаб чиқариш майдонларидан фойдаланиш, илгари спиртли ичимликлар ичиладиган жойларни болалар кафеларига айлантириш борасида куч-ғайрат кўрсатиш, катта наф келтирувчи виставкалар ва ярмаркалар ташкил этиш юзасидан зарур чоралар кўришмаяпти.

Мева-сабзавот маҳсулотлари ва картошка тайёрлаш, етказиб бериш ва жамғаришнинг бутун системаси ўз ишини йўл қўйиб бўлмайдиган даражада секин қайта қуряпти.

Бу ишда «Ташплодоовощ» бирлашмаси директори Ю. Ражабов кам ташаббус кўрсатяпти.

Савдо ходимларининг бепарволиги, лоқайдлиги хусусий олди-соттига, чайқовчиликка йўл очяпти. Колхоз бозорларидаги аҳвол меҳнаткашларнинг ҳаққоний таъналарини туғдиряпти. Уларда сотилаётган жами маҳсулотнинг қарийб 90 проценти хусусий секторникидир, шаҳарда сотилган сабзавотнинг умумий ҳажмидаги салмоғи эса 48 процентни, картошка бўйича — 26 процентни ташкил этди. Нарх индекси ўтган йил даражасига нисбатан 25—40 процент ошди.

Шундай экан, нега бозорларимиз колхоз бозорлари деб аталади? — дея сўрашяпти биздан меҳнаткашлар. «Болалар дунёси», «Галантерейторг» ва бошқа шу кабиларнинг пештахталари ортида эркаклар контингентидан фойдаланилаётганини оқлаб бўлмаса керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети Тошкент аҳолисини мева-сабзавот маҳсулотлари билан таъминлашни яхшилаш ва савдонинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ҳақида қарор қабул қилиб, шаҳарга ёрдам кўрсатишди. Лекин, шаҳар партия комитети ва шаҳар Совети ижроия комитети мазкур қарорни бажаришга доир ишларни ташкил этишмади.

Соғлиқни сақлашдаги жиддий камчиликлар секин бартараф этиляпти. Айрим медицина ходимларининг билими етишмаслиги, қўполлиги, тамагирлиги, тиббий дори-дармонларни яшириб қўйиши ва чайқовчилик қилиши ҳоллари бўляпти, кўп ҳолларда аҳолини медицина кўригидан ўтказиш юзаки олиб борилади.

Шаҳар Совети ижроия комитети соғлиқни сақлаш Бош бошқармасининг партия ташкилоти ва унинг бошлиғи Қ. Тўлаганов бундай ҳол билан муроса қилиб келишяпти.

Умумий таълим мактаби ислоҳотини амалга ошира бориб, бошланғич партия ташкилотлари, педагогика коллективлари куч-ғайратни ўқувчиларнинг билим даражасини оширишга, уларни тарбиялашга йўналтиряптилар.

Лекин фан-техника тараққиёти қўяётган вазифалар нуқтаи назаридан мактабдаги аҳволни кўриб чиқар эканмиз, ўқитиш, тарбиялаш ва ёш авлодни замонавий ишлаб чиқаришдаги меҳнат фаолиятига тайёрлаш ишида анчагина камчиликлар борлигини кўрамиз.

Ўқувчиларнинг касб тайёргарлиги халқ маорифининг муҳим таркибий қисми ҳисобланади.

Бироқ, касбга йўналтиришдаги юзакичилик, ўқувчиларнинг назарий ва амалий тайёргарлиги бўшлиги, интизомнинг сустлиги, шаҳар ҳунар-техника таълими бошқармаси (Ш. Содиқов) томонидан раҳбар ва педагогик кадрларни танлашдаги камчиликлар ҳунар-техника таълими системаси оммавийлашмаганининг характерли сабаблари ҳисобланади.

Ҳунар-техника таълими шаҳар халқ хўжалигининг ишчи кадрларга бўлган эҳтиёжини атиги 31,2 процентга қондиряпти.

Ўн биринчи беш йиллик йилларида олий ўқув юртлари ва техникумларда халқ хўжалиги учун 116 минг ёш мутахассис тайёрланди. Бир қарашда, бу ёмон рақам эмас. Лекин ёш мутахассислар бир қисмининг касб бўйича билими, уларнинг гражданлик позицияси, ижодий, ғайрат кўрсатиб ишлай олмасликлари халқ хўжалигини интенсив ривожлантириш талабларига жавоб бермайди.

Олий ўқув юртларининг партия комитетлари ва ректоратлари ошна-оғайнигарчилик, қариндош-уруғчиликни бартараф этишга қарши қатъий чоралар кўришмаяпти. Партия ташкилотларининг жанговарлигини ошириш, коллективларда маънавий-психологик муҳитни соғломлаштириш бўйича КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасида партия ташкилотларининг совет кишиларида юксак ғоявий-ахлоқий сифатларни шакллантиришга қаратилган идеологик, оммавий-сиёсий ишларни такомиллаштириш масалаларига жуда муҳим ўрин берилган.

Ҳисобот даври КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми ва ундан кейинги Пленумлари қарорлари асосида партиянинг идеология ишларини такомиллаштириш бўйича актив иш олиб бориш даври бўлди.

Шуни рўй-рост айтиш керакки, бу даврда шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари социал-иқтисодий ва маданий қурилишнинг туб вазифаларини ҳал эта бориб, ғоявий-тарбиявий ишларнинг барча форма ва методларидан тўлароқ фойдаланишга интилдилар, бироқ практика шуни кўрсатяптики, биз бирон-бир жиддий натижага эриша олмадик.

Ҳаётда инсон омилининг роли ошиши билан боғлиқ бўлган муҳим вазифалардан бири кишиларнинг меҳнатга муносабатидир.

Фақат шу йилнинг ўзида сиёсий ва иқтисодий таълим системасида бу масалаларни 130 мингга яқин киши ўрганмоқда. 10 мингга яқин лекциялар ўқилди, оммавий ахборот воситалари эътибори шуларга қаратилди, аммо пировард натижалар кишини ташвишга соляпти.

Бу йил ҳар бир ишчи ҳисобига ўртача 0,8 киши-куни йўқотилди, ҳар куни шаҳарда 50 ишчи узрсиз сабаб билан ишга чиқмаяпти. Сергели, Фрунзе ва Чилонзор районларида ҳар бир ишчи ҳисобига 1—2 кундан иш вақти йўқотиляпти.

Ҳозир шаҳар социал ҳаётини соғломлаштириш бўйича актив иш олиб бориляпти. Бу ишни ичкиликбозликка, безорилик ва текинхўрликка, социалистик мулкни ўғирлаш ва чайқовчилик, порахўрлик ва талон-тарожликка қарши курашдан ажратиб бўлмайди. Партия ташкилотлари бу ҳолларга барҳам бериш учун кўп куч-ғайрат сарфлаяпти. Афсуски, бу салбий ҳолатлар давом этиб келяпти.

Биз айниқса КПСС Марказий Комитетининг алкоголизмга қарши кураш тўғрисидаги қарори чиққандан сўнг, бу масала юзасидан Қонун қабул қилингандан кейин озмунча тадбирлар ўтказяпмизми? Бу иш қамрови ва бу борада иштирок этиш рақамлари катта. Бунда айниқса шу нарса характерлики, пропагандистик тадбирлар ҳам иқтисодий, ҳам ташкилий ва ҳуқуқий чоралар билан мустаҳкамланяпти.

Биз илмий атеизм пропагандасига, янги маросим ва анъаналарни жорий этишга кўп куч-ғайрат сарфлаяпмиз. Бу борада бир талай тадбирлар ўтказиляпти. Аммо уларнинг натижаси кам.

Шаҳар аҳолисининг муайян қисми масжид, черковларга, синагогларга боради.

Коммунистлар, комсомоллар, раҳбарларнинг диний маросимларда қатнашиш ҳоллари учрамоқда. Улар атеистик ишда шахсан иштирок этишдан кўпинча бош тортмоқдалар, бизга ёт идеологияни ташувчиларга қарши очиқ сўзга чиқишдан ўзларини четга олмоқдалар.

Ўз она-Ватани учун, унинг қаҳрамонона тарихи учун ёшларда фахрланиш туйғуларини тарбиялаш, ёшларни меҳнатга, ССР Иттифоқи Қуролли Кучларида хизматга тайёрлаш ишида Улуғ Ватан уруши ветеранларининг Тошкент секцияси имкониятларидан бўш фойдаланиляпти.

Кўпгина раҳбар ходимлар идеология ишида қатнашишдан четлашиб қолганлар. Ўзларининг ғоявий-сиёсий савияларини ошириш устида ишламаётирлар, марксизм-ленинизм университетида ўқишдан бўйин товламоқдалар.

«Ташавтотехобслуживание» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори Фомин, Тошкент божхонаси бошлиғи Тарасов, «Ташхлеботорг» директори Йўлдошевга ва яна 30 раҳбарга бир неча бор марксизм-ленинизм университетида олий сиёсий таълим олиш таклиф этилган эди, улар ҳар йили буни рад этишга баҳона топишаётир.

Бундай раҳбарлар тўғрисида кўпгина пленумларда, кенгаш ва конференцияларда гапирилган. Улар коллективга раҳбарлик қилиш маънавий ҳуқуқини йўқотиб қўйиши мумкинлиги тўғрисида огоҳлантирилган ҳам эди.

Район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари раҳбарлардан меҳнаткашларни тарбиялашдаги иштирокига уларнинг муносабати учун ва ўз билимларини тўлдириб боришлари учун қаттиқроқ талаб қўйишлари керак.

Маданият муассасаларининг фаолияти ҳам талабларга жавоб бермайди. Уларда қотиб қолганлик, ишнинг эски шаклларига ёпишиб олишга барҳам берилган эмас.

Сўнгги вақтда аҳоли турар жойларида ишлар бўшашиб кетди. Бу ишда маҳалла комитетларининг роли пасайиб кетди.

Спорт иншоотларидан ёмон фойдаланиляпти.

Паст савиядаги ғарб музикасининг кўплаб нусхада тарқатилиши ва шаҳар партия комитети, район партия комитетларининг бўлимлари томонидан улар устидан назорат ўрнатилмагани, муассасаларда иш олиб бораётган коммунистларнинг пассивлиги бизни ташвишга солмаслиги мумкин эмас. Бундай муассасалар фойда кетидан қувиб, амалда бизнинг дунёқарашимизга ёт бўлган буржуазия маданиятининг пропагандистларига айланиб қолган.

Маиший хизмат кўрсатиш бошқармасининг партия ташкилоти секретари Е. Қосимов, бошқарма бошлиғи, коммунист М. Зуфаров ўз муассасаларида тезликда тартиб ўрнатишлари зарур.

Катта имкониятларга эга бўлган ижодий союзлар етарлича самара бермаяпти. Кейинги вақтда талантли асарлар билан бирга шаҳримизда ёзувчилар, композиторлар, кино ва театр намояндаларининг шундай асарлари ҳам пайдо бўляптики, уларда ишчилар синфининг қаҳрамонона ишлари, шахснинг камол топиб бориш муаммолари, Ўзбекистондаги революцион ўзгартишлар бўш акс этмоқда.

Ёзувчилар союзи, бошқа ижодий союзларнинг партия ташкилотларида хотиржамликка берилиш, калондимоғлик ва манманлик, коммунистик дунёқарашни шакллантиришнинг долзарб муаммоларига юзаки ёндошиш вазиятига сусткашлик билан барҳам бериляпти.

Ўз вақтида республика матбуотида воқеаларни, ҳодисаларни ёритишга синфий ёндошиш ҳисси йўқотиб қўйилган, партиявийлик ва социалистик реализм методи унутиб қўйилган М. Маҳмудовнинг «Ўлмас қоялар», С. Кароматовнинг «Сўнгги барҳан» романларида, С. Кулишнинг «Кўнгилочар сайр» қиссасида йўл қўйилган жиддий ғоявий хатолар танқидга учраган эди.

Шаҳар, район партия комитетлари бу масалаларда янада принципиал бўлишлари, ижодий союзларнинг бошланғич партия ташкилотлари эса чуқур ва муфассал шуғулланишлари зарур.

Оммавий ахборот воситалари — матбуот, радио, телевидениега раҳбарликда нуқсонлар ҳали кўп. Биринчи навбатда бу «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарига таааллуқлидир, улар ҳаётимиз ва фаолиятимиз учун хос бўлган барча илғор, яхши нарсаларни пропаганда қилишда ўзларига бериб қўйилган ролга жавоб беришдан йироқдир. Буни собиқ редактор Ш. Убайдуллаев узоқ вақтгача кўришни ва тан олишни хоҳламади.

Шаҳар партия комитети, унинг бюроси томонидан ҳуқуқ муҳофазаси органларига раҳбарлик қилишда, уларнинг ҳуқуқ-тартибот ва социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш бўйича ишида анчагина камчиликларга йўл қўйиляпти.

Партия ташкилотларининг ўз вақтида сиёсий етук эмаслиги оқибатида бир қатор бўлинмаларда партия интизоми қўпол бузилди, бу айрим прокуратура, милиция ва суд ходимларининг ғоявий-маънавий бузилишига олиб келди.

Танқид ва ўз-ўзини танқид бирмунча жонланди, сайланадиган органларнинг ишини баҳолашда коммунистларга талабчанлик ўсди.

Техника тараққиёти учун курашда, моддий воситаларни ва ишчи кучларини тежашда, партия интизомини бузувчиларга қаттиқ талабчанлик кўрсатишда ва бошқа масалаларда коммунистларнинг авангардлик роли кескин қилиб қўйиляпти.

Бироқ, бизнинг ишимиз КПСС Марказий Комитети апрель (1985 йил) Пленумининг ҳисобот ва сайловлар олдидан партия ташкилотлари, коммунистлар олдига қўйилган талабларига ҳали жавоб бермайди.

XXIV Тошкент шаҳар партия конференциясидан буён ўтган вақт мамлакатимиз, республикамиз, шаҳримиз ҳаётида муҳим сиёсий воқеаларга бой бўлди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми республика, шаҳар партия ташкилотлари учун ғоятда муҳим бўлди. У экономика ва маданиятга партиявий раҳбарликда қўпол интизом бузишларни, ҳаддан ошишларни, кадрлар сиёсатининг ленинча принциплари бузилишини, партиявий ишдаги қусурларни, шакл ўзгартишларни очиб ташлади.

Пленумдан сўнг партия ҳаётида, хўжалик фаолиятида, кадрлар психологиясида ва уларнинг топширилган ишга муносабатида, омманинг кайфиятида бўлаётган ўзгаришлар шаҳар партия ташкилотида мустаҳкам қарор топиб боряпти. Бошланғич партия ташкилотларидаги ҳисобот-сайловлар жараёнида бу яққол сезилди. Уларда коммунистлар аввалгига нисбатан бир қатор партия комитетларининг ярамас иш услуб ва методларини дадилроқ очиб ташладилар, хўжалик фаолиятидаги, социал ва маданий ҳаётдаги салбий ҳолатларга барҳам бериш юзасидан амалий таклифлар киритдилар. Бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас эди.

Шаҳар коммунистлари, партия ва хўжалик активи бутун партия сингари КПСС Марказий Комитетининг янгича ишлаш, қийинчиликларни дадил ва қатъият билан енгиш, партия ва давлат раҳбарлигининг барча даражаларида фаолиятимизни революциончасига қайта қуриш даъватига амалий иш билан жавоб бермоқдалар.

Бу интилиш шаҳар партия ташкилоти учун икки ҳисса тўғри бўлди. Зотан, кейинги йилларда шаҳар партия комитети, унинг бюроси, секретарлари иши КПСС Марказий Комитети, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан бир неча бор кескин танқид қилинган эди-да.

Тошкент область партия комитетининг қарорида таъкидлаб ўтилганидек, шаҳар партия комитети бюроси, шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. Умаров ўзига ва ўз хатти-ҳаракатларига юксак талабчанлик кўрсатмади, раҳбарлик лавозимини эгаллаш маънавий ҳуқуқини аллақачон йўқотиб қўйганларга ҳомийлик кўрсатди, кўпгина раҳбарларни онгли равишда жавобгарликдан сақлаб қолди, уларга фаровонлик вазиятини яратди ва кўпгина ҳолларда кўнглига ёқадиган, мақтовчи, лаганбардорларни қўллаб-қувватлади. Бу давр бюронинг айрим аъзолари учун ўз фаровонлигини кўзлаш, шаҳар коммунистларининг ишончини, хизмат вазифасини суиистеъмол қилиш билан характерли бўлди.

Шу нарса ҳам маълумки, ҳисобот даврида бу ва бошқа хатти-ҳаракатлари учун У. Умаров шаҳар партия комитетининг биринчи секретари лавозимидан озод этилди ва бюро составидан чиқарилди. Турар жой майдонларини тақсимлаш тартибини қўпол равишда бузганлиги ва унинг талон-тарож қилинишига, айрим раҳбар ходимларнинг улар учун ўта қулай турар жой шароитлари яратиш борасидаги ҳаддан зиёд талаблари қондирилишига кўра-била туриб йўл қўйганлиги учун шаҳар ижроия комитетининг собиқ раиси В. Козимов қаттиқ жазоланди ва шаҳар партия комитети аъзолари сафидан чиқарилди. Кадрларни жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш партиявий принципларини бузганлиги ва шахсан нокамтарлиги учун шаҳар халқ контроли комитетининг раиси Ф. Назруллаев ҳам қаттиқ жазоланди ва шаҳар партия комитетининг аъзолари сафидан чиқарилди.

Шулар ва шуларга ўхшаган раҳбарларнинг хатти-ҳаракатлари шаҳарнинг кўпгина раҳбар кадрлари ишига таъсир этмади деб ўйлаш соддалик бўлур эди.

Бугун биз бундан жиддий партиявий хулосалар чиқариб олишимиз зарур.

Кўпгина ҳисобот-сайлов йиғилишлари ва конференцияларда ўз фаолиятини баҳолашда сезиларли ўзгариш юз бергани йўқ, илгари йўл қўйилган хатолардан хулоса чиқарилмади.

Докладлар ва нутқларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми тез-тез эсланди, лекин тегишли хулосалар бўлмади.

Баъзи бир йиғилишлар эски издан борди, ўз-ўзини танқид бўлмади. Лекин ноўрин оптимистик оҳанг, қуруқ даранг-дуранг иш натижаларини бўяб кўрсатиш ҳоллари юз берди. Коммунистларда курашга интилиш сезилмади, кескин баҳолар беришдан истихола қилинди. Айниқса айтиладиган гаплар бор пайтида бу нарса жуда ва жуда ташвишланарлидир.

Албатта, шуни ҳам айтиш керакки, вазият соғломлашмоқда. Биз партия ҳаёти ва ахлоқ нормаларини қўпол бузиш ҳолларини бартараф этиб, ўз обрўсини бадном этганларнинг қатъий баҳридан ўта бошладик. Фақат кейинги пайтнинг ўзида хизмат лавозимини суиистеъмол қилган уч нафар район партия комитетининг секретари, беш нафар район ижроия комитети раиси ва уларнинг ўринбосарлари, 17 комсомол ходими, корхона, қурилиш муассасаларининг 60 раҳбари вазифаларидан озод қилинди.

Кадрлар билан ишлашда ошна-оғайнигарчилик, қариндош-уруғчилик, раҳбарлик лавозимларига хушомадгўйлиги, лаганбардорлигига қараб қўйиш каби ярамас ҳолларни тугатиш учун чоралар кўрилмоқда.

Ҳисобот ва сайлов натижалари бўйича сайланадиган партия активи состави бирмунча ўзгарди, ёшарди, партия активистлари орасида хотин-қизлар, халқ хўжалиги мутахассислари, ишчилар кўпайди.

Шаҳар партия комитети хўжалик ва маданий қурилишнинг муҳим участкаларида партиянинг замонавий талабларига жавоб берадиган, ҳалол ишлай оладиган ва шуни истайдиган кишилар ишлаши, коллективларни бошқаришига интиляпти.

Лекин кўриниб турибдики, ярамас ҳодисаларга коммунистларнинг муносабатида туб ўзгариш бўлгани йўқ.

Шундай бўлгач, бугунги кунда бу ишга нуқта қўйиб, тартиб йўлга қўйилганлиги ҳақида, партия ва давлат ҳаётининг барча участкаларида социал адолат тўла тантана қилганлиги тўғрисида гапириб бўладими?

Бас энди, қачонгача давом этади, ҳаммаси тўғри бўлдику, хизмат кўрсатган кишиларнинг номига доғ тушяпти, республика ва унинг пойтахти шон-шавкатига соя ташланяпти, деган овозлар эшитилмоқда. Айнан республиканинг яхши номига доғ тушмаслиги, ҳеч ерда кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишнинг ленинча принциплари, ички партия ҳаёти бузилиши ҳоллари такрорланмаслиги учун ҳам ҳали нуқта қўйишга шошмаслик лозим. Бу шунинг учун ҳам зарурки, ҳали ҳамма ҳам аччиқ ўтмишдан сабоқ чиқариб олгани йўқ. Афсуски, ҳали кўпгина участкалар ва кадрлар маънавий бузилиш дардига мубтало бўлган. Ўз обрўйини тўккан ходимларни ҳимоя қилувчилар ҳам топилади. Одамларга раҳбарлик қилишдек маънавий ҳуқуқдан аллақачон маҳрум бўлган у ёки бу ходимга шафқат қилишни илтимос қилиб юқоридан қўнғироқ қиладиганлар ҳамон учраб турибди. Тартибни йўлга қўйиш ва интизомни мустаҳкамлашни аниқланган тартиб бузилиши ҳолларига принципиал баҳо бермасдан тасаввур этиш қийин. Бу ҳақда яна гапиришга тўғри келади, чунки партия комитетлари фаолиятида ўз обрўсини тўккан мансабдор шахсларнинг хатти-ҳаракатига муносабатда кескин ўзгариш бўлгани йўқ.

Уларга нисбатан либерал позиция, бир раҳбарлик креслосидан иккинчи раҳбарлик лавозимига ўтказиб қўйиш янги тартиб бузилишларини келтириб чиқаради, одамларда адолатга, партия органларининг обрўйига бўлган ишончига путур етказади. Илгари ишда ўз обрўсини тўккан раҳбарлар, шу жумладан, Ҳамза район халқ судининг собиқ раиси М. Набиева ҳозир Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигининг юридик ишлаб чиқариш хизмати бошлиғи бўлиб ишлаяпти, СССР қурилиш банки шаҳар бошқармасининг собиқ бошлиғи А. Мархаев СССР қурилиш банкининг область конторасн бошқарувчисининг ўринбосари этиб тайинланди. Фрунзе район халқ контроли комитетининг собиқ раиси Р. Подмарев ҳозир республика Қурилиш материаллари саноати министрлиги бошқармаси бошлиғининг ўринбосари бўлиб ишлаяпти. Уларнинг бу вазифаларда ишлашига розилик берганларида Ҳамза, Куйбишев, Фрунзе район партия комитети раҳбарлари нимага амал қилдилар?

Хизмат бурчини суиистеъмол қилиш, ахлоқ нормаларини оёқости қилиш ҳоллари кадрлар тайёрланадиган ва тарбияланадиган жойда —мактаблар ва институтларда кўпайиши айниқса хавфлидир. Партия ташкилотларининг бепарволиги оқибатида ошна-оғайнигарчилик, қариндош-уруғчилик, порахўрлик, хизмат бурчини шахсий манфаатга хизмат қилдириш каби иллатлар халқ хўжалиги, медицина, фармацевтика институтлари кўпгина ходимларининг партиявий ва инсоний виждонини емириб йўқ қилди. Студентлар кўз ўнгида юз бераётган бемазагарчиликларни йўқ қилиш учун қаттиқ чоралар кўрмаслик —бу бўлажак мутахассислар ва раҳбарларни бузишини тушуниш қийин эмас, Медицина институтининг ўз обрўсини тўккан собиқ ректорини шу институтда кафедра мудири қилиб олиб қолишга йўл қўйиб бўлармиди?

Баъзи жон куйдирувчилар бу ўринда гап КПСС Устави ва совет қонунлари нормаларига риоя қилиш, улар олдида барча баравар эканлиги ҳақида кетаётганлигини тушуниб олишлари учун вақт етди.

Кадрлар масаласини ҳал этишда юзага келган нормаларга зид равишда, республиканинг бир қатор министрликлари ва идоралари корхона ва ташкилотларнинг раҳбарларини район партия комитетлари билан келишмаган ҳолда тайинлайдилар. Жумладан, фақат шу йилнинг ўзида район партия комитетлари бехабар бўлган ҳолда, илгари партия жазоси олган А. Носарев «Средазэлеваторс т р о й» тресги бошқарувчиси, А. Скобекин вентиляция буюмлари заводи директори этиб тайинланди. Ёш томошабинлар театри директори, «Узгипротехбит» институти директори ҳам худди шу тарзда тайинланди. Бу рўйхатни яна давом эттириш мумкин. Бундай нуқсонларга қишлоқ хўжалиги министрлиги, олий ва ўрта махсус таълим министрлиги, мебель саноати, қурилиш ва бошқа министрликларда ҳам йўл қўйилган.

Сўнгги пайтлардаги ходимларни катта алмаштиришлар, ўзгартиришлар ва янгилашлар бизнинг резервларни шакллантириш ва тайёрлашга қодир эмаслигимизни яққол кўрсатиб қўйди.

Кадрлар билан ишлашдаги яна бир жиддий нуқсонлардан бири ўрта звенодаги раҳбар ходимлар ва мутахассисларнинг каттагина отряди шаҳар партия комитети ва унинг бўлимлари эътиборидан четда қолган.

Кадрлар билан ишлашни яхшилаш келгусида ҳам шаҳар партия комитети, район партия комитетлари, шаҳардаги барча партия ташкилотлари фаолиятида етакчи ўринни эгаллаши зарур.

Партия ишининг самарадорлиги тўғри ташкил этилган назорат ва ижрони текширишга боғлиқ. Айнан шунинг учун таклиф этилаётган ўзгартишлари билан КПСС Устави лойиҳасида бу қоидага илгаригидан кўп ўрин берилган.

Партия йиғилишларини тайёрлаш тажрибасини анча яхшилаш талаб этилади. Уларни ўтказишда уюшқоқсизлик ва бир хилликка ўрин бўлмаслиги керак. Йиғилишларнинг самарадорлиги хусусида ҳам жиддий ўйлаш лозим.

Сўнгги пайтда биз танқид ва ўз-ўзини танқид тўғрисида кўп гапиряпмиз. Кўпгина нотиқлар шахсий камчиликларини осонлик билан тан оладилар. Кейин ваъда беришади. Худди шундай осонлик билан бу ваъдалар бажарилмайди. Масалан, «Таштеплосеть» корхонаси директори Н. Убайдуллаев, «Таштеплокоммунэнерго» бирлашмаси директори Л. Костин, Тошкент шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Б. Бекмирзаев иситиш мавсумига қадар шаҳар хўжалигининг қишга кўнгилдагидек тайёргарлик кўриши таъминланади, деб ваъда беришганди. Биринчи қаттиқ совуқ тушиши биланоқ тошкентликлардан квартираларига ваъда қилинган иссиқлик берилмаётганлиги хусусида кўплаб шикоят ва аризалар ёғилиб кетганидан сўнг юқоридаги ўртоқларнинг ваъдаларини қандай баҳолаш мумкин? Биз бундай ҳолларга чек қўйиш керак деб айтдик-ку.

Шаҳар партия комитети пленумларини ўтказиш тажрибасини янада яхшилаш талаб этилади. Уларда ишнинг ҳақиқий аҳволи таҳлил қилинмайди, нутқларнинг анча қисми ҳамон соф хўжалик масалаларига бағишланган бўлиб, қараб чиқилаётган масалаларнинг моҳияти бўйича аниқ таклифларга эга эмас. Партия активи бизни бюро мажлислари ўтказишдаги камчиликларимизни жуда одилона танқид қилаяпти. Айрим масалалар бўйича бюро мажлисларига анчагина кишилар таклиф этилади, бу очиқчасига, дангал ва талабчанлик билан сўз юритишга халақит беради. Баъзида тайёргарлик пайтида аниқлаш мумкин бўлган арзимас деталларни аниқлаш учун мажлис чўзилиб кетади.

Шаҳар партия ташкилотларида ташкил этилган маъмурият фаолиятини назорат қилиш комиссиялари ишини тўғри ташкил этишнинг аҳамияти катта.

Шаҳар партия комитети совет, хўжалик органлари ўрнига ишлаш, уларни такрорлаш каби ҳолларни бартараф этиш бўйича КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қатъий кўрсатмаларини бажара бориб, бир қатор тадбирлар белгилади.

Анча миқдордаги штаблар, комиссиялар тарқатиб юборилди, турли хил кенгашлар ва мажлислар чекланди.

Шунга қарамасдан биз беҳуда гап сотишдан ҳоли бўлдик, дейишимизга ҳали эрта.

Партия йиғилишлари ва конференцияларда кўпчилик шаҳар партия комитетини, унинг ходимларини, секретарларини меҳнат коллективларида қарийб бўлмайдилар, улар билан алоқани узиб қўйяптилар, деб танқид қилишди.

Шаҳар партия комитети келгусида ишни шундай ташкил этадики, токи асосий эътибор партия ташкилотларига ёрдам беришга қаратилган бўлсин.

Мунтазам назоратни, ижрони текширишнинг самарадорлигини таъминлаш мақсадида, афтидан, йирик шаҳарларда шаҳар партия комитетларининг секретариатини тузиш масаласини қараб чиқиш мақсадга мувофиқдир ва бу қўшимчани КПСС Устави лойиҳасига киритиш муҳим.

Шаҳар партия комитети меҳнаткашларнинг хатлари ва аризалари билан ишлашни яхшилаши керак. Кўп ҳолларда кишилар жойларда илтимосларига бефарқ, бюрократларча муносабатда бўлишлари оқибатида юқори ташкилотларга мурожаат қиладилар. Бунинг учун бизни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети жуда қаттиқ танқид қилди.

Партия комитетлари у ёки бу масалани кўтараётган гражданлар мавжуд аҳвол тузалишига айбдорлар эса жазоланишига қатъий ишонч ҳосил қилишлари учун контролни янада кучайтиришлари керак.

Ҳисобот даврида шаҳар партия комитети партия сафларини янада мустаҳкамлаш, партия ташкилотлари структурасини такомиллаштириш, ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларида коммунистларни жой-жойига қўйишга партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотларининг куч-ғайратларини сафарбар этди.

Ўтган икки йил ичида шаҳар партия ташкилоти сон жиҳатдан ўсди, ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланди. Ҳозир унинг сафларида 105.718 коммунист бор. 60 та бошланғич, 119 та цех партия ташкилоти, 100 дан зиёд партия группаси янгитдан ташкил этилди. Партия группаларининг ҳар учдан бири бевосита ишлаб чиқариш бригадаларида иш олиб бормоқда.

КПСС сафига қабул қилинганлар ўртасида ишчилар 69 процентдан зиёдроқни ташкил этмоқда. Уларни бевосита бригадалардан қабул қилиш кўпайди. Партия сафига қабул қилинганларнинг 70 процентдан зиёдроги 30 ёшгача. Қабул қилинганларнинг учдан бири хотин-қизлардир.

Шу билан бир қаторда партия комитетлари партия сафлари ўсишини мувофиқлаштиришга ҳамиша ҳам тўғри ёндошувни таъминлаяпти, деб бўлмайди.

Баъзи бир партия ташкилотлари очиқ партия йиғилишларида қабул қилиш масаласини истар-истамас кўриб чиқмоқдалар.

Ҳисобот даврида шаҳар партия комитети халқ депутатлари Советларининг ролини ошириш, уларга партиявий раҳбарликни яхшилаш тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг апрель (1984 йил) Пленуми кўрсатмаларини тўла-тўкис амалга оширишга муваффақ бўлолмади. Шаҳар ва район партия комитетларининг шаҳар ва район Советлари ижроия комитетлари шуғулланадиган масалалар билан машғул бўлиши, уларнинг майда-чуйда ишларига аралашиш практикаси давом этяпти.

Шуни таъкидлаш керакки, халқ депутатлари шаҳар Советининг ижроия комитети ва унинг раиси Ш. Р. Мирсаидов ўз фаолиятларининг услуб ва методларини қатъий қайта қуришлари, туғилаётган социал-иқтисодий проблемаларни ўз вақтида ҳал этиш учун аппарат ходимларига, идорага қарашли бўлинмаларнинг раҳбарларига кўпроқ талабчанлик кўрсатишлари, уларда ишчанлик, белгиланган ишни охиригача етказишга интилиш кўникмаларини қатъий ҳосил қилишлари лозим.

Касаба союз комитетлари ва уларнинг ташкилотларига эътиборни кучайтириш, меҳнат коллективлари тўғрисидаги Қонунни амалга оширишда интизомни мустаҳкамлаш, меҳнат шароитлари, ва унинг муҳофазасини яхшилашда уларнинг ролини ошириш керак. Шунга эришиш лозимки, улар меҳнатга ҳақ тўлашда, квартиралар ажратишда, ижтимоий истеъмол фондларини тақсимлашда социал адолат принципларига қатъий риоя қилишни таъминласинлар.

Шаҳар ва район партия комитетлари КПСС Марказий Комитетининг «Комсомолга партия раҳбарлигини янада яхшилаш ва ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда унинг ролини ошириш тўғрисида»ги маълум қарорини бажариш бўйича ишларни активлаштиришлари зарур.

Партия комитетлари халқ контроли органларининг фаолиятини изчил йўналтириб боришлари, улар ишидаги мавжуд нуқсонларни йўқотишда ёрдам кўрсатишлари, уларнинг обрўсини кўтариш, халқ назоратчилари ролини оширишлари лозим.

Ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йили — 1986 йилнинг бошланишига икки ҳафта қолди, холос. Ҳозирданоқ ҳар бир партия ташкилотида, ҳар бир коллективда зарур ишчанлик кайфиятини яратиш, коммунистлар, барча меҳнаткашларнинг куч-ғайратларини беш йилликнинг дастлабки кунинданоқ ишни аниқ ва бир маромда олиб боришга сафарбар этиш муҳимдир. Шаҳар партия ташкилотининг ҳар бир партия комитети, ҳар бир коммунист партия қўйган вазифаларни ҳал этиш учун, КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг XII беш йилликка ва 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳаларида белгилаб берилган мақсадларга эришиш учун юксак масъулиятни чуқур ҳис этмоғи лозим.

Бу вазифаларни ҳал этиш шаҳар партия ташкилоти ҳар бир звеносининг ташкилотчилик ва сиёсий ишларини янада такомиллаштиришни, кучларни максимал даражада сафарбар этишни, коммунистларнинг активлигини ҳар томонлама оширишни талаб этади.

Шаҳар коммунистлари КПСС Марказий Комитетининг ленинча йўлини тўла-тўкис маъқуллаб ва қўллаб-қувватлаб тошкентликларни коммунистик бунёдкорлик режаларини амалга ошириш, КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съездини муносиб кутиб олиш учун курашга сафарбар этишга ўзларининг бутун билим, тажриба, куч-ғайратларини сарфлайдилар.

***

Тошкент шаҳар партия ташкилоти ревизия комиссиясининг иши тўғрисида комиссия раиси **Э. Ж. Боқибоев** ҳисобот доклади қилди.

XXV ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва ревизия комиссиясининг ҳисобот докладлари юзасидан музокаралар

Конференция делегатлари Тошкент шаҳар партия комитети ва шаҳар партия ташкилоти ревизия комиссиясининг ҳисобот докладларини КПСС Марказий Комитети апрель ва октябрь (1985 йил) Пленумлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми талабларидан келиб чиқиб аниқ, талабчанлик билан муҳокама этдилар.

XXV шаҳар партия конференцияси қатнашчилари диққат-марказида коммунистларни, барча меҳнат коллективларини якунловчи йил ва бутун беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш, КПСС XXVII съездини ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездини муносиб кутиб олишга сафарбар этиш билан боғлиқ масалалар турди. Камчилик ва нуқсонлар фаол, ишчанлик билан таҳлил қилинди, жамоат ишлаб чиқаришини янада интенсивлаш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, интизом ва тартибни мустаҳкамлаш, материаллар, энергетика ва меҳнат ресурсларини тежаш бўйича вазифалар белгиланди.

Ишчанлик вазиятини юзага келтириш, коммунистларнинг, барча меҳнаткашларнинг куч-ғайратини беш йилликнинг дастлабки кунидан узлуксиз ишлаш, КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг ўн иккинчи беш йилликка ва 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳаларида белгиланган мақсадларга эришишга сафарбар этиш зарурлигига алоҳида эътибор берилди.

СУРАТДА: XXV Тошкент шаҳар партия конференцияси қатнашчилари.

М. Нуриддинов фотоси.

— Ўз ишимизни КПСС Марказий Комитети апрель ва октябрь (1985 йил) Пленумлари қарорларида, КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг нутқларида, съездолди ҳужжатлари лойиҳаларида аниқ белгилаб берилган партиянинг программ кўрсатмалари билан қиёслаганимизда,— деб таъкидлади ўз нутқида Киров район партия комитетининг биринчи секретари **Ш. Н. Маҳмудова,** —биз республика партия ташкилоти танлаган йўлнинг тўғрилигини, унинг партиянинг магистрал йўлига тўла мувофиқ келишини кўрамиз.

Республика партия ташкилоти қабул қилган тадбирлар кўпгина муҳим резервларни ишга тушириш имконини берди.

Райком, унинг бюроси, кўпгина бошланғич партия ташкилотлари ўз фаолияти услубини жиддий ўзгартирдилар, меҳнат коллективларига кўпроқ таянадиган бўлиб қолдилар.

Бирлашмалар, корхоналар, қурилиш ташкилотларининг барча бўғинларини қадрлар билан мустаҳкамлаш бўйича қатъий тадбирлар белгиланди. Бундай иш интизомни мустаҳкамлашга ёрдам берди, меҳнат коллективларининг масъулиятини оширди.

Натижада шу йилнинг ўн бир ойи мобайнида районнинг барча саноат корхоналари давлат планлари ва социалистик мажбуриятларини бажардилар. Топшириққа қўшимча 4 миллион сўмликка яқин маҳсулот реализация қилинди. Бошқа бир қатор кўрсаткичлар бўйича ҳам ўсишга эришилди.

— Ўтган икки йил мобайнида пассажир транспорти иши тубдан яхшилангани йўқ,— деди Октябрь революцияси номли тепловоз ремонт заводи пўлат қуювчиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати **Е. А. Маршалов.**— Агар трамвай ва троллейбуслар ҳаракати шаҳар меҳнаткашлари эҳтиёжини маълум даражада қаноатлантираётган бўлса, автобуслар ҳаракати эса ҳар қанча танқидга муносибдир. Транспорт ишини яхшилаш билан ҳеч ким шуғулланмади, деб бўлмайди. Бу масалалар шаҳар партия комитети бюроси, пленумларида мунтазам қараб чиқилди, бироқ қарорлар қоғозда қолиб кетди. Биз транспортда юзага келган аҳвол автобуслар, трамвай ёки троллейбуслар етишмаётганлиги оқибатида эмас, балки ҳаракат ва ремонт ёмон ташкил этилганлиги, талабчанлик пастлиги ва меҳнат интизоми бўшашиб кетганлиги, бир қатор транспорт корхоналари раҳбарларининг масъулиятсизлиги оқибатида юз беряпти, деб ўйлаймиз.

Ҳуқуқ-муҳофазаси органлари иши ҳам яхши томонга ўзгармаяпти. Кўпчилик қонун бузиш ҳоллари текинхўрлик билан турмуш кечираётган кишилар томонидан содир этилмоқда. Лекин оператив навбатчи группалар, участка инспекторлари бу ишга фаол киришганликлари сезилмаяпти.

Шаҳар партия комитети маъмурий органлар бўлими ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ички ишлар бошқармаси ўз ишини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми қарорлари асосида қайта қурмадилар.

— Корхонамиз коммунистлари ва барча тракторсозлар мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантириш бўйича режаларни маъқуллаб, КПСС XXVII съездини янги меҳнат муваффақиятлари билан кутиб олишга тайёргарлик кўряпти,— деб таъкидлади ўз нутқида «СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари **Х. Н. Шагиев.**— Бирлашма коллективи бу шонли сана шарафига социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, ишлаб чиқариш ҳажми ва меҳнат унумдорлиги бўйича ўн биринчи беш йиллик топшириғини 12 декабрда бажарди. Бу вақт мобайнида янги қувватлар жорий этилди ва герметик кабинали трактор, кузови ҳажми катталаштирилган янги прицеплар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Иш жойларини аттестациялаш ва яхшилаш бўйича катта ишлар амалга ошириляпти. Рақамли программада бошқариладиган станокларни ва саноат роботларини жорий этиш ўсди.

Бироқ, эришилган ютуқларга танқидий назар билан қараганда шуни тан олиш керакки, партия ташкилоти ва бутун коллектив фаолиятида ҳали камчиликлар ва ҳал этилмаган масалалар оз эмас. Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш тўғрисида ғамхўрлик ҳали барча коммунистлар, техника хизмати раҳбарлари учун ишлаб чиқаришни интенсивлашнинг асосий ричагига айланмади. Ҳар йили янги техника ва технология бўйича комплекс план тадбирларидан бир қисми турли сабаблар билан бажарилмайди ва келгуси йилга ўтказилади. Уларнинг айримлари кам самарали бўлиб чиқади, меҳнат унумдорлигини ва маҳсулот сифатини ўстиришга дуруст таъсир кўрсатмайди. Станоклар паркини янгилаш суст амалга ошириляпти, инженер кадрларнинг бир қисми хотиржамликка берилган, ижодий изланишда қатнашмайди. Булар ҳаммаси партия комитети раҳбар ва инженер-техник кадрларда фан-техника тараққиётини жадаллаштириш учун масъулият ҳиссини ошириш бўйича етарли иш олиб бормаётганлигидан далолат беради.

В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори **В. Н. Журавлев** шуни таъкидладики, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизоми, топширилган иш учун масъулият — ҳар бир коллективдаги муваффақиятнинг муҳим шартидир.

КПСС Марказий Комитетининг апрель (1985 йил) Пленуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI ва ундан кейинги пленумлари қарорлари бу ишга янада катта муҳимлик бахш этди. Биз ишнинг бу йўналишларини янада юқори даражага кўтаришимиз зарур. Шуни айтиш етарлики, 1984—1985 йилларда бизнинг партия ташкилотимизда 69 киши партия сафидан ўчирилди ва кетди, 110 кишига партиявий жазо берилди. 12 раҳбар ва бюро аъзоси эгаллаган вазифасидан озод этилди. Биз меҳнат интизоми яхшиланди, ҳуқуқ-тартибот мустаҳкамланди, деб айтолмаймиз.

Фан-техника тараққиёти, интенсивлаш ҳақида гапирганда ҳам жиддий камчиликларни кўрамиз. Масалан, бирлашмамизда 49 та саноат роботлари бўлса ҳам, улар меҳнат унумдорлигини ўстиришга сезиларли таъсир кўрсатмаяпти. Биз фан-техника тараққиётига муносабатимизни ўзгартиришимиз зарур.

— Менга, шаҳар партия комитети аъзоси сифатида тез-тез турли мажлисларда, кенгашларда бўлишга, айрим меҳнат коллективларига боришга тўғри келди, — деди Тошкент шаҳар марказлашган усулда юк ташиш автомобиль трестига қарашли 3-автокомбинат ҳайдовчиси **М. Д. Омонов.** — Мен докладчининг баъзи бир корхоналар ва муассасаларнинг раҳбарлари, шунингдек партия ташкилоти секретарлари ҳам, самарадорлик, интенсивлаш, рентабеллик тўғрисида ҳаммага маълум ҳақиқатларни кўп гапиришади, лекин амалда бу масалаларни ҳал этмайдилар, деган фикрига тўла қўшиламан.

Масалан, кўпгина автотранспорт корхоналарида эҳтиёт қисмлар етказиб беришда, ёнилғи билан таъминлашда жиддий ўзгаришлар юз бермаяпти. Нима учун, машинанинг истаган деталини чекка жойдан уч баравар баҳосига сотиб олиш мумкин-ку, уни омбордан топиш қийин. Нима учун шаҳар партия комитетининг саноат, транспорт ва маъмурий органлар бўлимлари ишнинг бу соҳасида тартибни йўлга қўймайдилар, Госснаб раҳбарларидан ўз хизмат бурчларини аниқ бажаришни талаб этмайдилар.

Бетончилар бригадаси бошлиғи **И. Х. Орипов** «Главташкентстрой»нинг 1-уйсозлик комбинати меҳнаткашлари учун яратилган социал-маиший шароитлар ҳақида гапириб шундай деди: — Менинг ишимга узоқ эмас— уч километр. Мен ишга пиёда бораман. Лекин транспортнинг иши хусусида кўп шикоятлар тушади. Шу боисдан мен текширишга қарор қилдим. Бекатда автобусни бир соат кутдим.

Бу ерда 2-автобус паркидан келган делегатлар ҳам бор, ўйлайманки, улар конференция минбаридан туриб айтилган танқиддан хулоса чиқаришади.

Уйсозлик комбинати турар жой массиви аҳолисини сут-қатиқ маҳсулотлари, сабзавот ва мева билан таъминлашда камчиликлар бор. Бозорда картошка бир сўм, олма 2 сўм 50 тийин, магазиндан эса уларни топиб бўлмайди. Магазинга келтирилганда ҳам етарли келтирилмайди ва одамлар ишлаётган пайтда сотилади.

Докладда савдо ҳақида ҳам гапириб ўтилди. Дарҳақиқат баъзан ноқулай бўлади: пештахта ортида барваста йигит турганини кўрасиз. Бу йигитга бригада берилса, у ишлаб чиқаришда ишчи кучи етишмаётган жойда меҳнат қилса маъқул бўларди.

— Февраль ойида шаҳар партия комитети бизнинг заводимизда партия ташкилотлари секретарлари ва шаҳар партия комитети ва район партия комитетлари ташкилий бўлимлари ходимларининг семинарини ташкил этди,— деб таъкидлади ўз нутқида конференция делегати, «Миконд» заводи участка бошлиғи, цех партия ташкилоти секретари **Т. И. Дудий.** —Шундан сўнг матбуотда мақолалар, телевидениеда кўрсатувлар пайдо бўлди. Шу билан жанговарлик кўригига қизиқиш тамом бўлди. Бизнинг ўртоқларимиз шаҳардаги бир қатор бошланғич партия ташкилотларини текширишда қатнашдилар. Бизнинг мақсадимиз янги, қизиқарли нарсаларни билиш эди. Наинки, ҳар бир партия ташкилоти у ёки бу проблемани ҳал этишда ўз йўлини излайди. Маълум бўлишича, ҳеч қандай янгилик йўқ экан. Афтидан, шаҳар партия комитети бу ишнинг моҳияти ва муҳимлигини яхшилаб тушунтирмаган, ҳа бўл-ҳа бўлга йўл қўйган, бу эса қоғозбозликка ва статистик маълумотларни шунчаки тўплашга олиб келган.

Таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави лойиҳасида айтилганидек, бошланғич партия ташкилотлари партиянинг асосидир. Бошланғич партия ташкилоти иқтисодий-социал ривожланиш вазифаларини ҳал этишда меҳнаткашларни уюштиради, меҳнаткашларни ички резервларни қидириб топишга жалб этади. Айнан шунинг учун ҳам бошланғич партия ташкилотлари оддий коммунистларнинг жанговарлигини оширишга зўр эътибор бериши керак.

— Партия ва ҳукуматнинг қарорларида, КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасида район территориясида пайдо бўладиган барча масалаларни ҳал этишда Советлар ва халқ депутатлари ролини оширишга алоҳида эътибор берилган,— деб таъкидлади ўз нутқида Акмал Икромов район ижроия комитети раиси **Г. И. Медников.**— Бироқ амалда партия ва юқори совет ташкилотларининг ижроия комитетлари фаолиятини бажариши ва майда васийлик ҳоллари юз бераяпти. Бу бир томондан жойларда ташаббусни бўғаяпти, бошқа томондан шаҳарни бошқаришдаги юзага келган система оқибатида шундай бўляптики, район Совети ижроия комитетлари ихтиёрида бўлмаган кўпгина масалалар юқори партия ва совет ташкилотларида ҳам ҳал этилмаяпти.

— Бутун мамлакатимизда бўлгани сингари, бизнинг республикамизда ҳам КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси ва таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг янги беш йилликка ва шу аср охиригача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳалари, катта меҳнат ва сиёсий кўтаринкилик вазиятида муҳокама этиляпти, — деди Ўзбекистон ССР Давлат Академик Катта театри балет солисти, СССР халқ артисти **Б. Қориева.** — Бу съездолди ҳужжатлари бизнинг ҳар биримиз учун жамоат тараққиётини жадаллаштириш учун шахсий куч-ғайратларимизни сарфлашимиз лозим бўлган жойларни белгилаб берди. Биз, Тошкент шаҳар партия ташкилоти коммунистлари, фақат йирик саноатгина эмас, балки 9 та театр, республиканинг барча ижодий союзлари ва жамиятлари, 4 та концерт ташкилоти ва бошқа маданий-оқартув муассасалари жойлашган шаҳарда партия йўлини амалга ошириш учун, адабиёт ва санъатнинг халқнинг ҳар томонлама ривожланиши ва маънавий бойишидаги ролини кучайтириш учун кўп иш қилишимиз керак.

— Шаҳар комитети бюроси, — деб таъкидлади ўз нутқида Куйбишев район партия комитетининг биринчи секретари **Н. И. Емельянов,** — биринчи навбатда шаҳар партия комитетининг секретарлари У. Умаров, К. Дудин ишни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми талаблари асосида суст қайта қурдилар. Эскичасига сиртдан қайноқ ташкилотчилик фаолияти бўлаётганга ўхшарди. Аслида эса мажлисбозлик ва қоғозбозлик давом этаётганди.

Фақат шу йилнинг ўзида район партия комитети шаҳар партия комитетининг 190 та турли хил ҳужжатларини олди, уларнинг ҳар иккитасидан биттаси коллегиал ҳал этишни, 130 таси ёзма ҳисобот беришни талаб этарди. Қоғоз оқими ҳозир ҳам тўхтагани йўқ.

Шаҳар партия комитетининг навбатдан ташқари XIII пленуми бундай иш «услубини» фош этди. Танқид ва ўз-ўзини танқид учун, айниқса қуйидан танқид учун шароит яратди, сукут сақлаб туришни афзал биладиганларга зарба берди. Пленум ташкилий хулосалар чиқарди. Шаҳар партия комитетининг секретариати ва бюроси составида ўзгаришлар қилинди.

Пойтахт партия ташкилотида бугунги ҳисобот докладида салбий ҳодисалар ҳақида партиявийчасига очиқ гапирадиган кучлар топилди. Шундай қилиб конференцияда ўз-ўзини мақташ ва баландпарвозликка чек қўювчи муҳит яратилди.

— Биз ҳаммамиз ичкибозликка қарши курашни кучайтириш бўйича тадбирларни қониқиш билан кутиб олдик, — деди ўз сўзида «Тошкент» тепловоз депосининг тепловоз машинисти **Х. Исамуҳамедов.** — Қарор чиққандан кейин дастлабки пайтда ичкиликбозлар сони анча камайди. Бироқ, кейинги пайтда бу иш бўшаштирилди. Спиртли ичимлик ишқибозлари яна ўзларини эркин ҳис эта бошлашди. Улар группа бўлиб, корхоналарнинг эшиклари, магазинлар ёнида, уйларнинг ҳовлилари, кўплаб пиво барларида тўпланишади. Жамоатчиликнинг, болаларнинг кўзи олдида, милиция ходимларининг бемалол йўл қўйиб бериши натижасида шундай бўляпти. Фикримизча, шаҳар Совети ижроия комитети томонидан спиртли ичимликлар савдосини тартибга солиш бўйича ҳамма иш қилинмаган. Уларнинг сотуви кўпинча мактаблар, касалхоналарнинг ёнида, гавжум массивларнинг ичкарисида амалга ошириляпти. Сўздан ишга ўтиш ва шаҳарда бундай ярамас хатти-ҳаракатлар бўлишида айбдор бўлган беғам раҳбарлардан қаттиқ талаб қилмоқ лозим.

— Кўпчилигингиз ЦУМда тез-тез бўласиз ва харидор сифатида кўпгина проблемаларимизни биласиз, — деди шу универмаг сотувчиси **Л. Ф. Славкина.** — Биз йилдан-йилга ўша-ўша ташвишли фактни такрорлаймиз — саноат корхоналари ишлаб чиқараётган кўпгина истеъмол молларининг сифати паст. Кўримсиз, ноқулай, модадан қолган буюмга қараб ачиниб кетасан киши. Ҳозирги харидор бундай буюмларга қарамайди.

Шаҳар пойафзал корхоналарининг иши харидорларнинг савдога кўплаб таъналарини келтириб чиқаряпти. Масалан, 2-пойафзал фабрикаси қандай ишлаётганини олайлик. Шу йилнинг 11 ойида корхонадан 60 минг жуфтдан зиёд пойафзал олдик, унинг чорак қисми брак қилинди. Гап ГОСТга жавоб бермайдиган яққол брак ҳақида, яъни фабрика дарвозасидан умуман чиқмаслиги керак бўлган маҳсулот ҳақида боряпти. Афсуски, бу ягона мисол эмас.

Биз шаҳар пойафзал корхоналарининг фаолияти масаласи бир неча бор шаҳар партия комитети бюросида кўриб чиқилганини биламиз, шу корхоналар партия ташкилотларининг иши шаҳар партия комитети пленумларида ҳам бир неча марта танқидий баҳо олган. Бироқ, ҳеч қандай сезиларли ўзгаришлар бўлмади.

11-«Висотстрой» тресети комплекс бригадаси бригадири **М. Ҳабибуллаев** ўз сўзида тоқат қилиб бўлмас хўжасизликка мисол келтирди.

— Ленин кўчасидаги бригадамиз ишлаётган объектда,— деди у, — 1983 йилда «юқоридан» сиртқи ишлар тугалланиши ҳақида фармойиш келди. Бригадамиз 9 ой кечаю-кундуз ишлади, натижада баландлиги 60 метрли девор панелли металл конструкциялари монтаж қилинди. Кейин нима бўлди? Маълум бўлдики, вақтинча наф келтириши лозим бўлган кўрсатма қурилиш технологиясининг қўпол бузилиши бўлиб чиқди. Ҳозир биз ўта хавфли шароитда қоришма, ғишт ва бошқа қурилиш материалларини 30—40 метр масофага замбил ва аравачаларда ташишга мажбурмиз.

Бригадамиз аъзолари ўртасида қонуний савол туғилди— хўжакўрсинчилик кимга керак бўлган эди?

Ҳолбуки биз объектни шошилмай қуришимиз ва ҳозирдаёқ бошқа объектни қуришга ўтишимиз мумкин эди. Ҳозир биз шаҳар Совети ижроия комитети турли сабаблар билан Ленин кўчасидаги йўлканинг бир қисмини тўсиб қўйиш масаласини ҳал этмаётгани сабабли ушбу объектдаги умумий қурилиш ишларини тугаллай олмаяпмиз.

— Шаҳар партия комитетининг ҳисобот докладида халқ маорифи шаънига ҳаққоний танқид билдирилди,— деди 210-мактаб ўқитувчиси, бошланғич партия ташкилоти секретари **Н. И. Маринова.** — Партия бугунги кунда кураш олиб бораётган салбий ҳодисалар, афсуски маорифда ҳам бор.

Мен кўзбўямачилик ва процентлар кетидан қувишни назарда тутяпман. Ўқувчиларнинг амалий билимлари уларнинг баҳоларига мувофиқ бўлиши учун барча коммунистлар, ўқитувчилар жиддий ишлашлари керак бўлади. Гражданин шахси шаклланувчи мактабда, бу айниқса муҳим.

Нега халқ маорифи Бош бошқармаси ва район халқ маорифи бўлимлари ўқувчилар билими ва ўқитувчилар фаолиятини баҳолашда расмиятчиликка тоқат қилаётганини бизга унча тушунарли эмас.

Мактаб социал адолатни қарор топтиришда, ёшларнинг маънавий эҳтиёжларини шакллантиришда кўп иш қилиши мумкин. Афсуски, тан олиш керак, ҳар бир ўқитувчи ҳам ўз болаларида мешчанлик, молпарастликни рағбатлантираётган ота-оналарга нисбатан партиявий принципиаллик кўрсатмаяпти.

Кўпинча эрта тонгда мактабларнинг ёнида ўқувчиларни олиб келган енгил хизмат машиналарини кўриш мумкин. Фикримизча, бу раҳбар оталар ва оналарнинг нокамтарлигини, беодоблигини намойиш этишдир. Партия Уставида очиқ ёзилганидек, КПСС аъзоси ҳамма учун бир хил мажбурий давлат интизомига риоя қилмоғи лозим!

— Оқлаб бўлмайдиган нарса шуки, — деди ўз сўзида «Главташкентстрой» бошлиғи **К. П. Дудин,** — XI беш йиллик йилларида Бош бошқарма коллективи меҳнаткашларга 400 минг квадрат метрдан зиёд уй-жой, 1800 ўринли мактабгача болалар муассасаларини қуриб бермади. Кўпгина қурилаётган районларда аҳолига хизмат кўрсатиш, транспорт, алоқа объектлари ҳамон кам қуриляпти. Коллектив томонидан меҳнат унумдорлигининг белгиланган суръатлари каби меҳнат самарадорлигининг энг муҳим кўрсаткичлари бўйича планлар бажарилмади. 18 трестдан 14 таси бу кўрсаткични уддаламаяпти. Иш сифати ва қурилиш объектларининг ўз вақтида топширилмаслиги ҳақида кўплаб таъналар билдириляпти.

Буларнинг ҳаммаси анализ қилинар экан, шаҳар партия комитети бюросининг хулосалари билан, ҳисобот докладидаги қоидалар билан келишмаслик мумкин эмас. Бош бошқарма фаолиятининг бунчалик қониқарсиз натижалари — кўплаб уюшқоқсизлик, интизомсизликларнинг, бўш талабчанликнинг оқибатидир.

— Бутун ўн биринчи беш йиллик давомида енгил саноат раҳбарлари бизга 1933 йилда қурилган фабрика эскирди: у бузилади, янгиси қурилади ва шу сабабли уни ривожлантириш учун кўп иш қилмадик дейишди, — дея таъкидлади ўз сўзида Тошкент тўқимачилик комбинати йигирувчиси **Д. М. Қосимова.** — Энди айтишяптики, фабрикани реконструкция қилиб, ҳамма жиҳозларни алмаштиришармиш. Бу яхши, лекин аввалгидек, сўз бошқа-ю иш бошқа бўлмаслиги керак. Биз ҳал қилишимиз лозим бўлган катта вазифалар тезкорликни талаб қилади.

— Партия ташкилотларининг фаол иштироки ва назорати остида мақсадга йўналтирилган тармоқлараро илмий-ишлаб чиқариш бирлашмалари, марказлари яратишни бошлаш вақти келганга ўхшайди, — деди ўз сўзида Ўзбекистон ССР Фанлар академияси вице-президенти **Т. Р. Рашидов.** — Ҳозир «Союзмашхлопководство» ишлаб чиқариш бирлашмаси билан биргаликда Тошкент трактор заводида «Пахта териш машинаси» илмий-ишлаб чиқариш маркази барпо этиляпти. «Иккиламчи ресурслар», «Дефолиант» марказлари, ихчам автомат системалар ва робот техника комплекслари ишлаб чиқиш бўйича инженерлик марказлари барпо этиляпти.

Фикримизча, шаҳар партия комитети раҳбарлиги остида шаҳарнинг мақсадга йўналтирилган комплекс программасини яратмоқ лозим. Унинг доирасида фан, хўжалик ташкилотлари кучини бирлаштиришни талаб қилувчи проблемаларни, уларнинг алоқаси формаларини аниқламоқ лозим.

— Ёшларнинг муайян қисми ўртасида кўпроқ талаб қилиш, маънавий енгилтаклик, ичкиликбозлик, жиноятчилик каби ярамас ва хавфли иллатлар ўзига қулай шароит топди, — дея таъкидлади ўз сўзида Ўзбекистон ЛКСМ Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари **С. С. Мўминов.** — Ёшларнинг айрим вакиллари ўзларини меҳнатда эмас, балки зеб-зийнат, ўта модали кийим, хорижий ашёлар ёпиштирилган автомашиналар билан кўз-кўз қилишга интилишяпти. Ана шу салбий хатти-ҳаракатлар атрофида ҳамиша ҳам, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми талаб қилганидек, жамоат таъсири ва муросасизлиги вазияти вужудга келтирилмаяпти. Бунинг сабаби — бугунги кун талабларидан ортда қолган усул ва методларда ишлаётган кўпгина комсомол комитетларининг лаёқатсизлигидадир.

Комсомол активистларини тарбияси қийин ўсмирларга бириктириб қўйишдек индивидуал ишнинг синалган формаси амалда унутилди. Ёшлар ўртасида ичкиликбозликка чек қўйиш масаласида комсомол комитетлари кўнгилчанлик ва муросасозлик қилишяпти. Афсуски бу ишда шаҳар комсомол комитети аппарати ходимлари, секретарларининг ўзлари ҳам принципиаллик ва қатъият борасида ибрат кўрсатишмаяпти.

— Йўловчилар кўп соатларда транспортга чиқиб олиш ҳамон жуда қийин, — деди 2-автопарк ҳайдовчиси **Э. Азаматов.** — Бу пайтда йирик корхоналар ва ташкилотлар, уларнинг цехлари ва бўлимлари ишининг босқичма-босқич бошланиши жадвалини тузиш нотўғрилигида акс этган уюшқоқсизлик транспорт ишини қийинлаштиряпти. Илгари йўловчилар кўп пайтларда йўлга муассасаларга қарашли автобуслар чиқарди. Улар шаҳарда 2 мингтадан зиёд. Ҳозир уларнинг иши бўшашган. Мен барча идораларга қарашли автобусларни бирлаштиришни ва уларни «Главташпассавтотранс» ихтиёрига беришни таклиф қилган бўлур эдим.

Биз пассажир автотранспорти ходимлари автотранспорт ишини яхшилаш учун ўзимизга боғлиқ ҳамма ишни қиламиз.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ТЎҒРИСИДА ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

Тошкент шаҳар партия комитетининг ташкилий пленуми бўлиб ўтди. Шаҳар партия комитетининг бюро аъзолари ва секретарлари қилиб: **Б. Ф. Сатин**— шаҳар партия комитетининг биринчи секретари, **А. И. Фозилбеков**— шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари, **А. В. Гончарова, С. М. Юсупов** шаҳар партия комитетининг секретарлари қилиб сайландилар.

Ш. Р. Мирсаидов, Е. А. Губина, М. Ҳабибуллаев, Э. А. Ризаев, Э. Х. Мусин, Х. Камолов, Х. Х. Тошхўжаев Тошкент шаҳар партия комитетининг бюро аъзолари қилиб сайландилар.

М. Л. Ельшов, В. А. Шалупов, Т. М. Қозоқбоев, С. С. Мўминов Тошкент шаҳар партия комитетининг бюро аъзолигига кандидат қилиб сайландилар.

Пленум Тошкент шаҳар партия комитетининг бўлим мудирларини тасдиқлади: **М. Л. Ельшов** — ташкилий бўлим мудири, **Қ. М. Рафиқов**— пропаганда ва агитация бўлими мудири, **А. В. Попов**— саноат, транспорт ва алоқа бўлими мудири, **К. Н. Тўлаганов** — қурилиш ва шаҳар хўжалиги бўлими мудири, **Я. З. Файзуллаев** — фан ва ўқув юртлари бўлими мудири, **Р. Норбоев**— савдо-молия органлари бўлими мудири, **А. М. Солиҳов**— маъмурий органлар бўлими мудири, **В. М. Седова** — умумий бўлим мудири қилиб тасдиқланди.

В. А. Шалупов Тошкент шаҳар партия комитети ҳузуридаги партия комиссиясининг раиси қилиб тасдиқланди.

Пленум **Т. М. Қозоқбоев**ни «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг редактори қилиб тасдиқлади.

***

Тошкент шаҳар партия ташкилоти ревизия комиссиясининг биринчи мажлиси бўлиб ўтди. **Т. У. Ҳидиров** ревизия комиссиясининг раиси қилиб сайланди.

(«Тошкент оқшоми»нинг навбатдаги сони 17 декабрда чиқади).

Редактор ўринбосари
С. Б. ЁҚУБОВ.

 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Р—06203 А—2187. Индекс 64890. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.